

YSAO/1455/02.02.00.00/2024

§ 87 Toiminta- ja taloussuunnitelma 2025-2027

Valmistelijat: Kuntayhtymän johtaja, talousjohtaja

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kuntayhtymälle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntayhtymäkonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kuntayhtymän toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja -suunnitelma sitovat tulosalueita ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden ohjauksen ja valvonnan välineitä. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää yhtymävaltuusto.

Kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmaa ohjaa yhtymävaltuuston 25.9.2024 hyväksymä strategia vuosille 2025 – 2029, jonka strategisia kehittämisohjelmia on päivitetty havaittujen muutostarpeiden näkökulmasta. Yhtymävaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti kuntayhtymä panostaa merkittävästi seutukunnan elinvoimaisuuden tukemiseen, kansainvälisyyden lisäämiseen sekä osaajien saatavuudessa että uusien liiketoimintamahdollisuuksien luomisessa, vastuullisuuteen koko toiminnassa sekä edelläkävijyyteen palveluissa ja toimintatavoissa.

Vuoden 2025 talousarviossa kuntayhtymän toimintatuotoiksi arvioidaan yhteensä 22,6 milj. euroa ja toimintakuluiksi 22,0 milj. euroa. Kuntayhtymän toimintakatteen arvioidaan olevan vuonna 2025 yhteensä 0,8 milj. euroa ja tilikauden alijäämä 0,42milj. euroa.

Kuntayhtymän toimintatuotoista lähes 85% muodostuu valtionosuusrahoituksesta. Vuoden 2025 talousarvioennuste valtionosuusrahoituspäätöksen suuruudesta on laadittu perustuen valtion talousarvioesitykseen sekä kuntayhtymän sijoittumiseen ammatillisen koulutuksen rahoitusmittareissa. Ammatillisen koulutuksen valtionosuusrahoituksen ensikertaiset rahoituspäätökset vuodelle 2025 saadaan joulukuussa 2024. Talousarviossa on myös arvioitu toimintatuottoja ja toimintakustannuksia vuoden alussa käynnistävältä Ylä-Savon TE-alueelta, mutta sopimusneuvottelut asiasta ja volyymeista ovat vielä kesken.

Investointien kokonaismäärä talousarvioesityksessä on 1,2 milj. euroa, josta rakennusinvestointien osuus on 0,56 milj. euroa.

Uuteen pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan on kirjattu ammatillisen koulutuksen rahoitusmallin uudistaminen. Rahoitusmallin uudistamisen lähtökohtia hallitusohjelmassa ovat koulutuksen järjestäjien kannustimien

Otteen pvm.
31.10.2024

id
115507

vahvistaminen siten, että opiskelijat suorittavat opintoja, valmistuvat, työllistyvät ja siirtyvät jatko-opintoihin valmistumisen jälkeen. Myös vaikuttavuusrahoituksen mittaristoa kehitetään ja sen seuranta ajantasaistetaan. Lisäksi rahoitusmalliin luodaan kannusteita ohjata opiskelijoita suorittamaan tutkintoja pienempiä osaamiskokonaisuuksia, joilla vastataan jatkuvan oppimisen edellytysten vahvistamiseen ja alueelliseen työvoimatarpeeseen. Orpon hallitus uudistaa ammatillisen koulutuksen toiminnan ohjausta vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta vahvistaen sekä järjestäjäneutraaliteetti varmistuen.

Rahoitusperusteita koskeva lakiesitys annetaan vuoden 2024 aikana. Rahoitusmallin uudistamisen vaikutuksia kuntayhtymän toimintaan ja talouteen vuodesta 2026 eteenpäin on hankala ennustaa. Koska esitetyt muutokset ovat toistaiseksi vain karkean tason kirjauksia, eikä laskelmia rahoitusjärjestelmän uudistuksen vaikutuksista kokonaisrahoitukseen ole olemassa, kuntayhtymän suunnitelmavuosien rahoituksen on arvioitu säilyvän vuoden 2025 tasolla. Vuoden 2025 toteutuvan rahoitusleikkauksen on arvioitu olevan Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän osalta n. 1,3 miljoonaa euroa. Tämä leikkaus on tarkoitus kompensoida vuosien 2025 ja 2026 aikana siten, että tästä leikkauksesta aiheutuva alijäämä saadaan tasapainotettua vuoden 2027 loppuun mennessä.

On mahdollista, että kuntayhtymässä joudutaan valmistelemaan vuoden 2025 aikana talousarviomuutos, mikäli vuoden 2025 rahoitus päätös poikkeaa merkittävästi ennakoidusta ammatillisen koulutuksen määräraha leikkauksesta.

Päätösehdotus:

Kuntayhtymän johtaja:

Yhtymähallitus merkitsee vuosien 2025 - 2027 toiminta- ja taloussuunnitelman tiedoksi.

Yhtymähallitus päättää jatkaa talous- ja toimintasuunnitelman valmistelua keskustelun pohjalta.

Yhtymähallitus päättää lähettää toiminta- ja taloussuunnitelmaluonnoksen omistajakunnille mahdollisia lausuntoja varten.

Päätös:

Yhtymähallitus hyväksyi päätösesityksen.

Toimenpiteet:

Omistajakunnille lausuntoja varten

Muutoksenhaku:

1.1 Muutoksenhakukielto; päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa

Liitteet:

Talousarvio YSAO TTS 2025-2027

Asianmukaisesti sähköisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta otteen oikeaksi todistaa:

Kirsi Hukkanen, hallinnon asiantuntija

Täytäntöönpano

Nähtävillä olo	Pöytäkirja on julkaistu nähtäville https://julkaisu.ysao.fi
Asianosaiset	Omistajakunnat
Tiedoksianto sähköpostitse	Tiedoksiantopäivä: 31.10.2024 Lähetetty tiedoksi sähköisesti (Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa §:t 18 ja 19, tiedoksianto aika 3 pv) x Tavallinen sähköinen tiedoksianto ☐ Todisteellinen sähköinen tiedoksianto ☐ Lähetetty tiedoksi postitse (tiedoksianto aika 7 pv)
Jakelu sisäinen	

Muutoksenhakuohjeet

1. Muutoksenhakukielto, tästä päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska

- 1.1 Päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 § ja Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa § 6 mom 2.
- 1.2 Valittamalla ei saa hakea muutosta hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista, Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa § 6 mom 2.
- 1.3 Päätöksestä ei saa tehdä hankintalain mukaista hankinto-oikaisua, koska uudella päätöksellä ei ole muutettu tarjouksen tehneiden oikeudellista asemaa.

TALOUSARVIO 2025

TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2025–2027

Sisällysluettelo

1. Kuntayhtymän johtajan katsaus.....	2
2. Toimintaympäristöt ja sen muutossuunnat	5
2.1 Taloudellinen kehitys	5
2.2 Työllisyyden kehitys	6
2.3 Ylä-Savon väestö	6
2.3.1 Väestön kehitys	6
2.3.2 Yläsavolaisten koulutus.....	8
3. Kuntayhtymästrategia ja strategiset linjaukset.....	9
3.1 Tausta strategiavalinnoille	9
3.2 Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän strategiset tavoitteet 2025–2029	9
3.2.1 Strategia 2025–2029 Elinvoimaa ja uudistumista	9
3.2.1 Strategiset kehittämisohjelmat 2025–2029	10
3.2.2 Strategiset tavoitteet 2025	10
4. Koulutuskuntayhtymän talous	14
4.1 Talousarvion perusteet	14
4.2 Käyttötalous ja tuloslaskelma	16
4.2.1 Vuodet 2026 ja 2027	17
4.2.2 Tulosalueiden talousarviot ja suunnitelmat.....	18
4.3 Investoinnit ja rahoitus	18
4.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	19
5. Tulosalueiden suunnitelmat.....	21
5.1 Yhtymähallinto	21
5.2 Osaamispalvelut.....	22
5.3 Oppimisympäristöt.....	22
5.4 Kehittämispalvelut	23
5.5 Yhtymäpalvelut	25
6. Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026–2027.....	26
6.1 Kuntayhtymän tuloslaskelma yhteensä ja talousarvio tulosalueittain.....	26
6.2 Investointiosa	28
6.3 Rahoituslaskelma	29
6.4 Poistosuunnitelma	30

1. Kuntayhtymän johtajan katsaus

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä ylläpitää monialaista Ylä-Savon ammattiopistoa ja toimii ammatillisen koulutuksen järjestäjänä. Kuntayhtymän omistama EduSavo Oy tuottaa kilpailutilanteessa markkinoilla tarjottavia koulutus- ja kehittämispalveluita.

Vuosi 2025 on merkittävä käännekohta sekä Ylä-Savon koulutuskuntayhtymälle että koko Suomen ammatilliselle koulutukselle. Samalla kun juhlistamme ammatillisen koulutuksen 150-vuotista historiaa Ylä-Savossa, kohtaamme suuria muutoksia rahoituksessa, toimintaympäristössä ja opiskelijamäärissä. Muutoksista huolimatta tavoitteemme on pysyä alueellisena edelläkävijänä ja vahvana toimijana niin kansallisesti kuin kansainvälisesti.

Vuoden 2025 talousarvio ja toimintasuunnitelma on laadittu taloudellisesti haastavassa tilanteessa, jossa koulutuksen järjestäjiin kohdistuvat rahoituslait ja toiminnanohjauslain muutokset ovat vielä eduskunnan käsiteltävinä. Tarkkoja laskelmia vuonna 2025 toteutettavan 120 miljoonan euron leikkauksen järjestäjäkohtaisista vaikutuksista ei ole vielä kerrottu, mutta olemme arvioineet, että nämä pysyvät leikkaukset vähentäisivät Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän rahoitusta noin 1,3 miljoonalla eurolla ja n. 110 opiskelijavuotta. Lopullinen tieto leikkauksista saadaan joulukuussa 2024. Leikkausten vuoksi kuntayhtymä on käynnistänyt yhteistoimintaneuvottelut, joiden kautta kuntayhtymä hakee leikkausta vastaavia pysyviä kustannusvähennyksiä tai vastaavasti korvaavia tuloja. Sopeutusajaksi on päätetty vuodet 2025 ja 2026. Talousarvion kokonaisluvuissa leikkaus ei kuitenkaan suoraan näy, koska kuntayhtymän oletetaan saavan tulevina vuosina nykyistä enemmän tuloja kehittämistoiminnan kautta. Samoin olettamuksena on, että uuden työllisyysalueen kautta kuntayhtymälle tulee sellaista toimintaa, jota on aiemmin hoidettu kuntayhtymän omistaman EduSavo Oy:n kautta.

Talousarvion lähtökohtana on, että OKM:n ammatillisen koulutuksen opiskelijavuosien kautta saatava rahoitus laskee vuoden 2024 tasosta. Valtionosuuden määräksi on talousarviossa arvioitu 18,4 milj. euroa. Ammatillisen koulutuksen indeksi vuodelle 2025 on +1,8 %. Kuntayhtymän rahoitukseen on ennakoitu myös lievä vaikuttavuusrahoituksen lasku. Mikäli vuoden 2025 rahoituspäätös poikkeaa merkittävästi arvioidusta rahoitus- tai opiskelijavuositasosta, on mahdollista, että joudumme valmistelevaan talousarviomuutoksen vuoden 2025 aikana. Tilannetta tarkastellaan alkuvuonna, jotta osavuosikatsauksen jälkeen pystytään arvioimaan rahoituslainsäädännön muutosten taloudellisia vaikutuksia.

Vuoden 2025 alusta myös ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö uudistuu. Osa säädöksistä tulee voimaan 1.1.2025 ja osa 1.1.2026, ja joihinkin säännöksiin jää usean vuoden siirtymäaika. Rahoitusjärjestelmän keskeisin muutos on vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden merkittävä korostuminen rahoituksessa. Aiemmin 70 % rahoituksesta saatiin opiskelijamäärien perusteella ja 30 % tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden kautta. Jat-kossa opiskelijamäärä vaikuttaa 50 % rahoituksesta, ja loput perustuvat tuloksellisuuteen ja vaikuttavuuteen. Samalla koulutuksen hintakoreihin ja eri kertoiimiin tehdään merkittäviä muutoksia. Näiden muutosten yhteisvaikutusta Ylä-Savon koulutuskuntayhtymään ei tässä vaiheessa pystytä arvioimaan.

Tästä syystä toimintasuunnitelmat 2026–2027 perustuvat teknisiin laskelmiin, joissa rahoitustasot on säilytetty vuoden 2025 tasolla, eikä muutoksia rahoitukseen ole arvioitu. Opetus- ja kulttuuriministeriön tieto-pohjaa tulotasojen uudelleenarviointiin ei ole vielä saatavilla, joten rahoitustasoja ei voida tällä hetkellä tarkasti arvioida. Vuosien 2026–2027 suunnitelmat ovat laskennallisia ja perustuvat siihen oletukseen, että rahoitustasot säilyvät ennallaan. Lopullinen tieto tulevasta rahoituksesta saadaan vasta loppuvuodesta 2025.

Toiminnanohjausjärjestelmän muihin sisällöllisiin muutoksiin olemme varautuneet koko lakivalmistelun ajan. Uudessa järjestelmässä on keskeistä panostaa opiskelijoiden valmistumiseen, työllistymiseen sekä jatko-opintoihin pääsemiseen. Uusi rahoitusjärjestelmä kannustaa järjestäjiä kohdentamaan koulutusta

aiemmin kouluttamattomiin sekä oppivelvollisiin. Olemme myös tehneet päätöksiä koulutusvolyyymien vähentämisestä sekä uudelleensuuntaamisesta valtion asettaman tavoitteen mukaisesti.

Vuodelle 2025 olemme laskeneet opiskelijavuositavoitteemme 113 opiskelijavuotta vuoden 2024 tasosta alaspäin. Tämä johtuu rahoitusleikkauksista sekä vähennyksistä koulutuksessa, josta emme ole saaneet valtionosuusrahoitusta. Tavoitteemme 1527 opiskelijavuotta on kuitenkin edelleen noin 60 opiskelijavuotta enemmän kuin arvioimme saavamme rahoitusta valtiolta. Talousarviossa on arvioitu, että saaisimme yhteensä 1465 rahoitettavaa opiskelijavuotta Opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä vuodelle 2025.

Opiskelijavuosia on vähennetty erityisesti luonnonvara-alan ja työelämäosaamisen ammatti- sekä erikoisammattitutkinnoista. Niissä tutkintomuodoissa, joissa oppilaitosmuotoista koulutusta vähennetään, vauraudumme kuitenkin järjestämään koulutusta yhteistyössä oppilaitoskumppaniemme kanssa laajennetun oppisopimuskoulutuksen avulla. Myös laajennetun oppisopimuskoulutuksen määrää joudutaan vähentämään jonkin verran nykyisestä tasosta.

Vuonna 2025 voimaan tuleva uusi ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö sekä vuonna 2026 voimaan tuleva uusi rahoitusjärjestelmä muuttavat koulutuksen rahoitusjärjestelmää ja koulutuksen suuntaamista merkittävästi. Tulevaisuudessa koulutuksen järjestäjä voi kouluttaa kaikki oppivelvolliset opiskelijat ilman ylärajaa, mutta muille kohderyhmille asetetaan enimmäiskiintiöt. Päätös näiden kiintiöiden osalta saadaan loppuvuonna 2025, joten joudumme todennäköisesti tarkastelemaan opiskelijavuositavoitteita uudelleen vuoden 2025 talousarviokierroksen yhteydessä.

Keväällä 2025 käynnistyy haku ammatillisen koulutuksen kokeiluun, johon otetaan mukaan enintään 40 koulutuksen järjestäjää eri puolilta Suomea. Kokeilussa mukana oleville järjestäjille annetaan merkittävästi laajemmat mahdollisuudet järjestää koulutusta alueen tarpeiden mukaisesti. Järjestäjä käy neljän vuoden välein Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa ohjaus- ja tavoiteneuvottelut, joissa määritellään yhteinen tahotila ammatillisen koulutuksen toteuttamisesta ja kehittämisestä. Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä on ilmaissut halukkuutensa osallistua kokeiluun. Uskomme, että kokeilu tarjoaa entistä paremmat mahdollisuudet vastata alueemme koulutustarpeisiin ilman raskasta lupamenettelyä.

EduSavo Oy:n alustava arvio vuoden 2024 liikevaihdosta on noin 1,3 miljoonaa euroa ja liikevoitto noin 100 000 euroa. TE2025-uudistus tuo muutoksia EduSavon liiketoimintaan vuonna 2025, kun rahoitus yhteishankintakoulutuksista siirtyy ELY-keskuksilta ja TE-palveluilta uusille työllisyysalueille. Nykyisten 15 ELY-keskusten sijaan alueita tulee jatkossa olemaan 45. Kaikki nykyiset koulutussopimukset päättyvät viimeistään 31.12.2024. EduSavon tavoitteet vuodelle 2025 käsitellään yhtiön hallituksen kokouksessa joulukuussa 2024.

Aiemmat panostuksemme toimintojen digitalisoimiseen ja koulutusten tuotteistamisen uusiin malleihin mahdollistavat nyt tehtävät toiminnan uudelleensuuntaamiset. Tarjoamme jatkossakin laajasti koulutusta eri kohderyhmille. Nuorten oppiminen tapahtuu pääasiassa lähiopintoina kampuksilla ja työpaikoilla. Aikuisien oppijoiden osalta pääpaino on jatkossa monimuotoisissa koulutuksissa, joissa digitaaliset oppimiskäsit ovat keskeisessä roolissa.

Ammatillisen koulutuksen rooli vahvistuu entisestään nopeasyklisen työelämän osaamistarpeiden täyttämiseksi. Etenkin aikuisilla oppijoilla pääpaino siirtyy tutkintokeskeisestä koulutuksesta lyhyempiin, aiempaa osaamista täydentäviin koulutuksiin. Yhteistyötä työelämän kanssa tulee tiivistää, ja tässä meitä auttaa vuonna 2024 luotu uusi yhteistyömalli.

Ylä-Savon väestörakenne ja sen muutokset tuovat mukanaan haasteita. Nuorten määrän vähentyessä nopeasti työikäisen väestön osaamistason nostaminen ja ylläpitäminen on yhä tärkeämpää. Työllisyshaasteet edellyttävät tiivistä yhteistyötä Ylä-Savon työvoima-alueen ja muiden sidosryhmien kanssa. Yhteistyön keskiössä on koko työvoimapotentiaalin hyödyntäminen seutukunnallamme. On kuitenkin selvää, että ilman työ- ja osaamisperäistä maahanmuuttoa työikäinen väestömme ei riitä tulevien vuosien osaaajatarpeeseen.

Olemme strategiassamme sitoutuneet olemaan aktiivinen työperäistä maahanmuuttoa tukeva toimija, ja tavoitteemme on pitää kauttamme tulevan uuden työvoiman määrä ennallaan sekä lisätä kv-taustaisten opiskelijoiden määrää oppilaitoksessamme.

Vaikka tulevaisuus tuo haasteita, uskomme vahvasti, että voimme jatkaa laadukkaan koulutuksen tarjoamista ja varmistaa, että jokainen opiskelija saa parhaat mahdolliset edellytykset työelämään ja jatko-opintoihin siirtymiseen. Strategisten tavoitteidemme mukaisesti kehitämme toimintaamme jatkuvasti ja varmistamme, että Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä pysyy vahvana ja elinvoimaisena toimijana myös tulevaisuudessa. Näin voimme parhaalla mahdollisella tavalla tukea seutukuntamme ja laajemman alueen osaamistarpeisiin vastaamista.

Kari Puumalainen

Kuntayhtymän johtaja / rehtori

2. Toimintaympäristöt ja sen muutossuunnat

2.1 Taloudellinen kehitys

Vuonna 2024 Suomen talouden odotetaan elpyvän hitaasti taantumasta. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan bruttokansantuotteen (BKT) kasvu on noin 1,3 %. Kasvu johtuu osittain inflaation hidastumisesta ja korkojen laskusta. Toisaalta ekonomistit arvioivat, että talouskasvu pysyy nollassa prosentissa vuonna 2024, mutta kasvaa 1,5 % vuonna 2025. Kasvun riskeinä ovat Yhdysvaltain presidentin vaalien tulos sekä Ukrainan sodan jatkuminen. Vaikka näkymät ovat vaihtelevia, yleinen odotus on, että Suomen talous alkaa elpyä vuoden 2024 loppupuolella.

Vientiteollisuus on ollut merkittävä osa Suomen taloutta, tuottaen noin 47 % maan bruttokansantuotteesta ja työllistäen noin 42 % työvoimasta. Suomen vientiteollisuuden kehitys vuonna 2025 näyttää lupaavamalta kuin vuonna 2024, mutta Suomen vienti on hyvin riippuvainen muun Euroopan talouskasvun kehityksestä. Vuonna 2025 odotetaan, että vientiteollisuus jatkaa kasvuaan erityisesti vihreän siirtymän ja hiilineutraaliuden tavoittelun myötä. Suomalaiset yritykset panostavat yhä enemmän ympäristöystävällisiin teknologioihin ja innovaatioihin, mikä voi avata uusia vientimahdollisuuksia.

Vuonna 2025 työllisyyden odotetaan kehittyvän positiivisesti. Uusien työllisyysalueiden uskotaan vaikuttavan työllisyysasteeseen ja sen ennustetaan nousevan 78,7 prosenttiin, kun se vuonna 2024 on 74,2 prosenttia. Työllisyyden kasvua nostaa osittain myös talouden elpyminen ja maahanmuutto. Ikääntyvien ja osa-aikaisten työntekijöiden määrän kasvu on myös merkittävä tekijä työllisyyden parantumisessa. Hallitusohjelmaan on kirjattu työllisyyttä edistäviksi toimenpiteiksi myös yritysten tukeminen sekä koulutuksesta ja osaamisesta huolehtiminen. Hallitus on kuitenkin linjannut mittavat leikkaukset ammatilliseen koulutuksen rahoitukseen sekä lakkautettavaksi aikuiskoulutustuen sekä yritysten verovähennysoikeuden henkilöstökoulutuksista. Muun muassa Suomen Yrittäjät ja Keskuskauppakamari ovat ilmaisseet huolensa leikkausten vaikutuksista osaavan työvoiman saatavuuteen, työvoimapulaan ja työssäkäyvien osaamisen päivittämiseen. Kiristytävä maahanmuuttopolitiikka voi myös vaikuttaa negatiivisesti työvoiman saatavuuteen etenkin ei-kasvukeskuksissa.

Vuonna 2025 Suomen julkinen talous on edelleen haastavassa tilanteessa. Pääministeri Petteri Orpon hallitus on tehnyt päätöksiä, joilla pyritään parantamaan julkisen talouden kestävyyttä ja estämään velkaantumisen kasvu. Suomen julkisen talouden velkaantuminen oli viime vuonna voimakkaampaa kuin yhdessäkään muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa. Suomen julkisen talouden velka oli viime vuoden lopussa 210,5 miljardia euroa eli 75,8 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Julkisen velan kasvun hillitsemiseksi hallitus on laatinut laajoja leikkauksia, jotka tulevat vähentämään suomalaisten ostovoimaa, sillä veronkorotukset ja leikkaukset lisäävät kotitalouksien kustannuksia ja vähentävät käytettävissä olevia tuloja.

Suomen Yrittäjien tuoreen Pk-yritysbarometrin mukaan pk-yritysten suhdanneodotukset vuodelle 2025 ovat parantuneet. Tämä johtuu pääasiassa hidastuvasta inflaatiosta ja laskevasta korkotasosta. Vaikka investointihalukkuus on edelleen vaatimattomalla tasolla, rekrytointiaiheet ovat vahvistuneet: 14 % pk-yrityksistä aikoo lisätä henkilökuntansa määrää. Vuonna 2025 taantuma vaikuttaa erityisesti edelleen asuinrakentamiseen ja teollisuuteen.

Vuonna 2025 Pohjois-Savon alueen vahvuuksia ovat monialainen elinkeinoelämä ja kansainväliset vientiyritykset erityisesti kone- ja energiateknologian, metsäteollisuuden ja elintarvikkeiden aloilla. Kuopion seutu

on erityisen vetovoimainen, ja sen väkiluku kasvaa, kun taas muiden seutukuntien väkiluku on laskussa. Maahanmuutto on merkittävä tekijä väestönkasvussa. Haasteita tuovat väestön ikääntyminen erityisesti Kuopion seudun ulkopuolella. Työvoiman saatavuuden turvaaminen edellyttää työllisyysasteen nostoa ja osaamisen kehittämistä.

Pohjois-Savon talouskehitys vuonna 2024 on ollut haasteellinen. Vuonna 2023 Pohjois-Savon yritysten liikevaihto laski 3,7 %, mikä oli samaa tasoa kuin koko maassa. Vienti Pohjois-Savossa supistui 10,6 %, kun koko Suomessa viennin lasku oli 8,3 %. Maakunnan viennin arvo laski 150 miljoonalla eurolla.

Ylä-Savo on vahvistanut asemaansa vientivetoisena seutuna, sillä se on yli kaksinkertaistanut vientinsä reilussa 10 vuodessa. Ylä-Savon viennin volyymi oli 650 milj. € vuonna 2023. Liikevaihto pysyi miltei ennallaan Ylä-Savossa (-0,4 %) ja viennin arvo säilyi lähes ennallaan, supistuen vain -1,1 %.

2.2 Työllisyyden kehitys

Työllisyystilanne on heikentynyt syyskuussa 2024 verrattuna syyskuuhun 2023, vaikka talouden kasvu on kääntynyt varovaiseen nousuun. Syyskuussa 2024 työllisyystilanne on heikentynyt verrattuna edelliseen vuoteen. Työllisiä oli keskimäärin 2 643 000, mikä on 36 000 vähemmän kuin vuoden 2023 vastaavana ajankohtana. Työttömiä oli keskimäärin 270 000, mikä on 39 000 enemmän kuin vuotta aiemmin.

Vuoden 2024 aikana avoimien työpaikkojen määrä on vaihdellut kuukausittain. Esimerkiksi elokuussa 2024 avoimia työpaikkoja oli Suomessa 45 775, mikä on 26 % vähemmän kuin samalla ajanjaksolla vuonna 2023, jolloin avoimia työpaikkoja oli 61 647. Avoimet työpaikat olivat vähentyneet lähes kaikissa ammattiryhmissä, erityisesti palvelu- ja myyntityöntekijöiden, rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöiden, asiantuntijoiden sekä prosessi- ja kuljetustyöntekijöiden ammattiryhmissä.

Pohjois-Savossa oli elokuun lopussa 12 628 työtöntä työnhakijaa, mikä on 1 073 työtöntä enemmän kuin vuosi sitten. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Pohjois-Savossa on 11,2 %, mikä on 0,9 prosenttiyksikköä viime vuotta korkeampi. Nuorten, alle 25-vuotiaiden, työttömien määrä oli 1 725 ja pitkäaikaistyöttömien määrä 4 086.

Ylä-Savossa työttömiä työnhakijoita oli 2024 elokuussa 2 138, kun vuotta aiemmin luku oli 2 110. Työttömiä oli Ylä-Savossa 9,2 % työvoimasta. Avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt edellisvuodesta huomattavasti. Ylä-Savossa oli 122 avointa työpaikkaa syyskuussa 2024, kun vuosi sitten avoimia paikkoja oli 302.

Ammattiryhmittäin tarkasteltuna Pohjois-Savossa on pulaa sosiaali- ja terveysalan ammattilaisista sekä opetushenkilöstöstä. Ylitarjontaa on myyjistä, rakennusalan työntekijöistä ja korjaus- ja valmistustyöntekijöistä. Vaikka työttömyys kasvaa ja avoimet työpaikat vähenevät, työvoiman saatavuudessa on kohtaantongelmia.

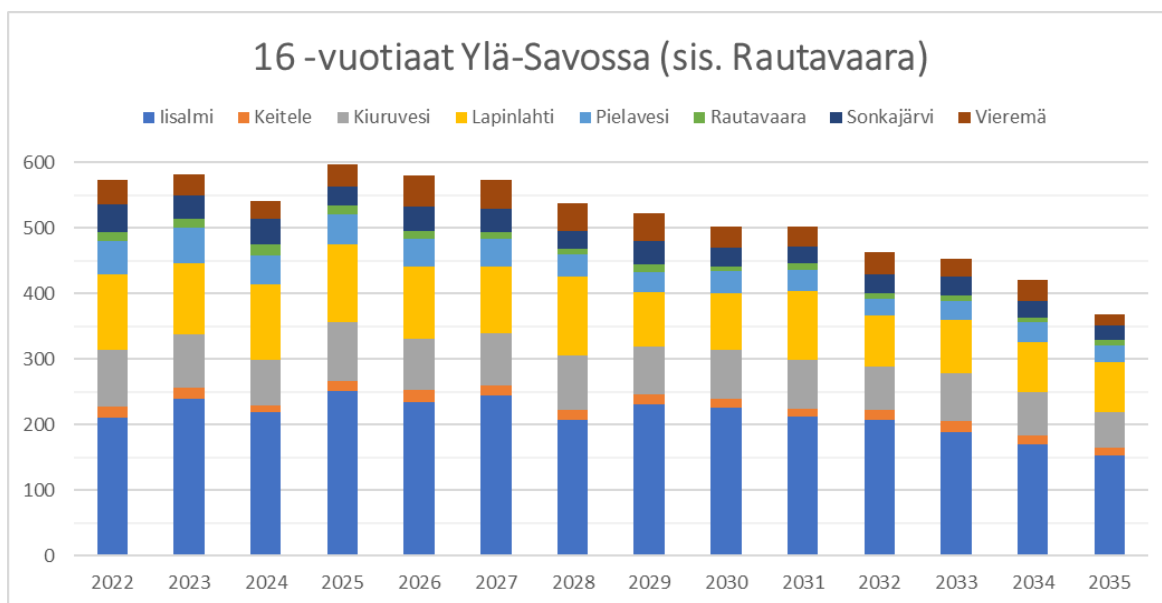
2.3 Ylä-Savon väestö

2.3.1 Väestön kehitys

Vuoden 2023 lopussa Pohjois-Savon väestömäärä oli 248 190 henkilöä, kun se vuonna 2022 oli 247 689 asukasta. Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän omistajakuntien alueella (ml. Rautavaara) asukkaita oli vuoden

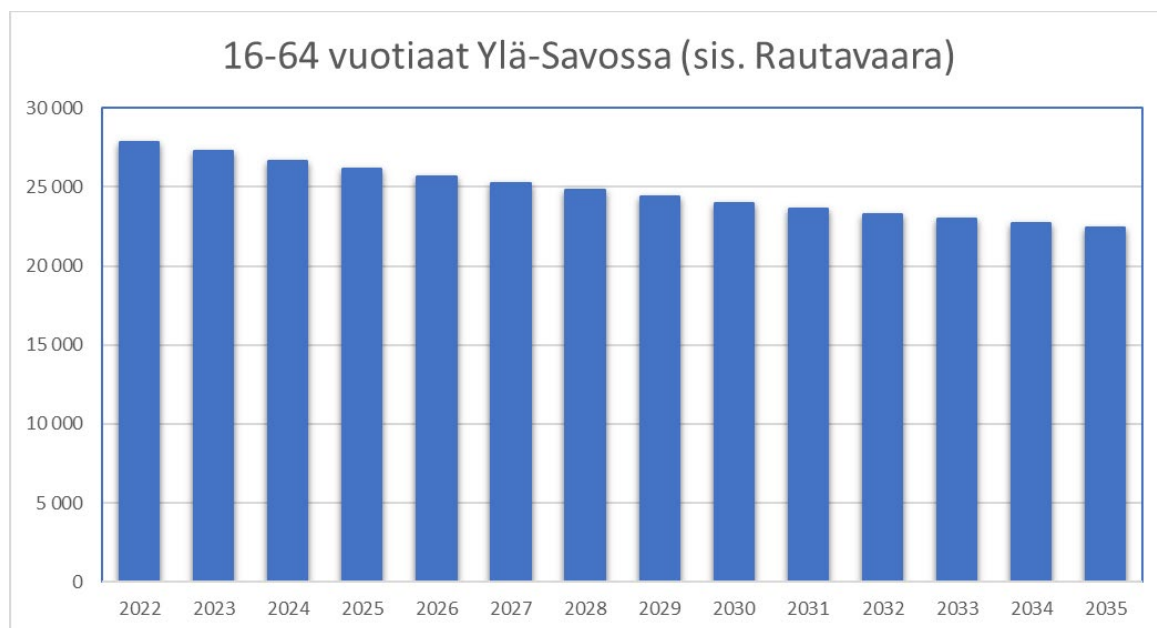
2023 lopussa 51 624, kun edellisen vuoden 2022 lopussa lukema oli 52 242. Vuonna 2021 laaditun ennusteen mukaan yläsavolaisia olisi vuonna 2030 47 725 henkilöä, vuonna 2035 45 353 asukasta, ja 43 318 henkilöä vuonna 2040.

Ammatillisen koulutuksen kannalta keskeistä on tarkastella potentiaalisten koulutettavien määrää. Yhtenä keskeisenä koulutuksen asiakkaana ovat oppivelvollisuusikäiset, eli alle 18-vuotiaat. Ylä-Savon kunnissa (ml. Rautavaara) peruskoulunsa päättäneiden ikäluokka pienenee vuodesta 2024 vuoteen 2030 ennusteen mukaan 225 nuorella.

Kuva 1. 16-vuotiaat Ylä-Savossa ml. Rautavaaran kunta

Vuonna 2023 Ylä-Savossa oli 26 844, 15–64-vuotiasta. Työikäisen (yli 19-vuotiaat) väestön määrä vähenee vuodesta 2025 vuoteen 2030 ennakkotiedon mukaan n. 2 000 henkilöllä, mikä on 20 % vuoden 2022 työvoimasta.

Kuva 2. 16–64-vuotiaat Ylä-Savossa ml. Rautavaaran kunta

2.3.2 Yläsavolaisten koulutus

Yläsavolaiset oppivelvolliset hakeutuvat peruskoulun jälkeen melko tasaisesti ammatilliseen tai lukiokoulutukseen, pääsääntöisesti Ylä-Savon alueelle. Ylä-Savon väestön vähentymisen ja ikääntymisen lisäksi oman haasteensa asettaa työikäisten koulutusaste. Vuonna 2022 yläsavolaisista 20–64-vuotiaista kaikkiaan 3 692 henkilöllä ei ole perusasteen jälkeistä tutkintoa. Tämä tarkoittaa 14 % työikäisistä yläsavolaisista. Ikäluokkaan kuuluvista miehistä ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa on 19 % ja naisista 10 % henkilöistä. Nämä ovat valtakunnallisesti keskitasoa. Ammatillisen koulutuksen rahoitusuudistus tähtää koulutuksen suuntaamista erityisesti niille aikuisille, joilla puuttuu perusasteen jälkeinen toisen asteen koulutus.

3. Kuntayhtymästrategia ja strategiset linjaukset

3.1 Tausta strategiavalinnoille

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän strategiavalmistelun taustatyönä toteutettiin tulevaisuuden kehitystrendien analyysi, laaja koko henkilöstön ja luottamuselinhallinnon, opiskelijoiden ja sidosryhmien osallistaminen. Koulutusalojen ja palveluiden osalta henkilöstö toteutti talvella 2023/2024 pitkän tähtäimen suunnittelutyön, jossa tarkasteltiin tulevaisuuden kehitystrendejä vuoteen 2035 saakka. Tarkastelussa huomioitiin kestävä kehitys, digitalisaation ja tekoälyn vaikutukset eri aloihin. Laajalla sidosryhmäkyselyllä koottiin näkemyksiä toiminnan suuntaamiseksi ja kehittämiseksi.

Strategian suuntaamiseen vuosille 2025–2029 nousi esille erityisesti seuraavat painopisteet:

Muuttuva lainsäädäntö ja rahoitusjärjestelmän uudistukset:

- Opetus- ja kulttuuriministeriön valmisteleva lakikokonaisuus muuttaa ammatillisen koulutuksen ohjausta, toimintaa ja rahoitusta.
- Uudistusten tavoitteena on koulutuksen läpäisyn, työllistymisen ja jatko-opintojen lisääminen sekä koulutuksen suuntaaminen nuorten ja vailla ammattia olevien koulutukseen.
- Rahoitusjärjestelmä kannustaa tutkintoa lyhyempien koulutusten suorittamiseen ja painottaa nuorten koulutusta.

Kansainvälisyys, digitalisaatio ja kestävä kehitys:

- Kansainvälisyys on keskeinen strateginen painopiste, joka kattaa kansainvälisen osaamisen, koulutusviennin ja osaajatuonnin.
- Digitalisaation ja kestävä kehityksen vaikutukset ovat keskeisiä kehittämiskohteita.

3.2 Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän strategiset tavoitteet 2025–2029

3.2.1 Strategia 2025–2029 Elinvoimaa ja uudistumista

Visio 2029

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä on vastuullinen ammattiosaamisen kehittäjä ja digitalisaation edelläkävijä. Vahvistamme elinvoimaisuutta alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti.

Missio

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän missio on kuvattu kuntayhtymän perussopimuksessa, jossa on määritelty kuntayhtymän tarkoitus ja tehtävät.

Arvot

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän toimintaa ohjaavat arvot ovat luottamus, vastuullisuus ja ammattitaito.

- **Luottamus**

Luottamuksella tarkoitamme lupauksen pitämistä kaikessa toiminnassamme ja sellaista toimintaa, että asiakas voi luottaa tuottamamme palvelun tasoon. Koulutuspalveluistamme työllistytään tai suuntaudutaan jatko-opintoihin.

- **Vastuullisuus**

Vastuullisuudella tarkoitamme vastuun kantamista omasta tekemisestämme ja kehitymisestämme, vastuuta muista sekä vastuuta ympäristöstä. Koko henkilöstö toimii työssään vastuullisesti strategisten päämäärien saavuttamiseksi. Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä on vastuullinen osaamisen kehittäjä sekä vastuullisten toimintatapojen edistäjä.

- **Ammattitaito**

Ammattitaidolla tarkoitamme kädentaitojen ja ammatillisen osaamisen jatkuvaa kehittämistä. Varmistamme, että koulutuksemme vastaa työelämän tarpeita ja tarjoaa opiskelijoille vahvan perustan ammatilliselle kehitymiselle ja ammattiylpeydelle.

3.2.2 Strategiset kehittämisohjelmat 2025–2029

	Teema	Päätavoitteet
A)	Elinvoimaa seutukuntaamme	Nostamme koulutuksesta valmistuneiden työllistymis- ja jatko-opintoihin siirtymisastetta vuosittain Olemme keskeinen osa työvoiman saatavuuden ja alueellisen omavaraisuuden varmistamisen järjestelmää Ylä- ja Pohjois-Savossa
B)	Kansainvälisyydestä lisäarvoa	Pidämme Ylä-Savon ammattiopistosta valmistuneiden uusien työntekijöiden määrän vähintään nykyisellä tasolla, huolimatta nuorten ikäluokan pienentymisestä. Koulutusviennistä muodostuu merkittävä liiketoiminta-alue Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä konsernille
C.	Vastuullisuus etusijalla	Koko kuntayhtymä on sertifioitu kestävän kehityksen toiminnan osalta Kestävän kehitys aihealueet on integroitu kaikkien koulutustarjontaamme
D.	Edelläkävijä palveluissa ja toiminnassa	Kuntayhtymän on taloudellisesti vakavarainen ja sijoittuu vaikuttavuudeltaan ja laadultaan ylipään neljännekseen koulutuksen järjestäjistä Kuntayhtymän henkilöstötyytyväisyys on erinomainen, ja olemme veto- ja pitovoimainen työnantaja.

Kuva 3. 1. Strategiset kehitysohjelmat ja päätavoitteet 2025–2029

3.2.3 Strategiset tavoitteet 2025

Strategisia kehitysohjelmia edistetään vuosittain sovittavin strategisin toimenpitein. Vuoden 2025 talousarviokaudella strategisian toimeenpanolla tavoitellaan erityisesti seuraavia toimia:

Elinvoimaa seutukuntaamme:

- TE-palvelujen integrointi osaksi perustoimintaa

- Yhessä -toiminnan vakiinnuttaminen ja laajentaminen
- Uuden yrityspalvelumallin vakiinnuttaminen
- VOS opiskelijoiden työllistyminen/jatko-opintoihin ohjautuminen
- Lean osana perustutkinto-opetusta

Kansainvälisyydestä lisäarvoa

- Kansainvälisten osaajien koulutusohjelmien vakiinnuttaminen
- KV-opiskelijoiden integroituminen Ylä-Savoon, työelämään ja eri toimijoiden tukipalveluiden konsepti Koulutusviennin edistäminen

Vastuullisuus etusijalla

- Hiilijalanjäljen pienentämiseen tähtäävät toimet, vaihe 1 (toteuttaa 2024 tehtyä suunnitelmaa)
- Laaditaan projektisuunnitelma Okka-sertifikaatin saamiseksi kaikille Ysaon kampuksille

Edelläkävijä palveluissa ja toiminnassa

- Toiminnan kustannustehokkuuden ja tuottavuuden varmistaminen: Prosessien- ja Lean-toiminnan edelleen kehittäminen
- Uuden kysyntäperustainen toiminnanohjaus (TOI) -järjestelmän ja prosessien käyttöönotto
- Skaalataan palveluja ja –tasoja vaikuttavuuden näkökulmasta: kehittämiskohteiden tunnistaminen ja toimintasuunnitelmien tekeminen niihin, toteutus ja seuranta
- Toiminnanohjauskokeiluun hakeminen ja osallistuminen

TTS mittarit ja tavoitetasot 2025	Toteuma 2023	Tavoite 2024	Tavoite 2025	Tavoite 2026	Tavoite 2027
Tulosmittarit					
Opiskelijavuodet OKM yhteensä (talousarvion perusteena olevat vuodet)	1 669	1 640	1 527	1 527	1 527
Suoritettujen perustutkintojen määrä	334	365	365	365	365
Suoritettujen ammatti- ja erikoisammattitutkintojen määrä	270	325	270	270	270
Koulutuksen vetovoimaisuus PT (ensisijaista hakijaa / yhteishaun aloituspaikka) (sis. Jatkuvahaku em. päivänä)	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1
Vaikuttavuusmittarit					
Keskeyttämisaste (kokonaiskeskeyttäminen)	15,8 %	7,0 %	13,0 %	13,0 %	13,0 %
Keskeyttämisaste (negatiivinen keskeyttäminen enintään)	5,2 %	3,5 %	4,5 %	4,5 %	4,5 %
Läpäisyaste perustutkinnot (uudistettu mittari)	60,8 %	67 %	68 %	68 %	68 %

Läpäisyaste ammatti- ja erikoisammattitutkinnot	71,4 %	75 %	75 %	75 %	75 %
Työllistyminen ja jatko-opinnot	91 %	90 %	91 %	91 %	91 %
Laatupalautteiden keskiarvo (1–5)	4,3	4,2	4,2	4,2	4,2
Henkilöstömittarit					
TOB - kokonaisarvosana vähintään	4,2	4,0	4,0	4,0	5,0
Kelpoisuusaste, ammatillisen peruskoulutuksen opettajat --> 2019 eteenpäin ammatilliset opettajat	79 %	95 %	95 %	95 %	95 %
Kehityskeskustelut käyty vuosittain (sis. Kehityskeskustelun ja osaamisarvioinnin päivityksen)	95 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Osaamisen kehittäminen, henkilöstö, jolla min 3 pv/v	54 %	90 %	90 %	90 %	90 %
Terveysprosentti (% henkilöstöstä, jolla ei sairaspöytäkirjoja) - uusi mittari	33 %	65 %	65 %	65 %	65 %
Sairaspöytäkirjat pv / hlötyövuosi - uusi mittari	13,5	10	11	11	11
Talousmittarit					
Kannattavuus (toimintakate%)	3 %	4 %	4 %	5 %	5 %
Vakavaraisuus (omavaraisuusaste)	82 %	75 %	75 %	75 %	75 %
Maksuvalmius (kassan riittävyys pv)	160	45	45	45	45
Muut talousmittarit					
Prosessimittarit					
Sisäiset auditoinnit	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Taulukko 1. Taulukko 1. YSAOn talous- ja toimintasuunnitelman mittarit ja tavoitetasot vuodelle 2025

Mittariseloste	
Tulosmittarit	
Opiskelijavuodet OKM yhteensä (talousarvion perusteena olevat vuodet)	OKM:n järjestämisluvan ja vuosittaisten suoritepäästösten yhteismäärä ao. talousarviovuodelle
Suoritettujen perustutkintojen määrä	Suoritettujen perustutkintojen määrä riippumatta koulutusmuodosta
Suoritettujen ammatti- ja erikoisammattitutkintojen määrä	Suoritettujen ammatti- ja erikoisammattitutkintojen määrä riippumatta koulutusmuodosta
Koulutuksen vetovoimaisuus PT (ensisijaista hakijaa / yhteishaun aloituspaikka)	Hakijoiden määrä yhteishaun päättymispäivämääränä verrattuna yhteishaussa olleisiin aloituspaikkoihin. Luvussa mukana sekä yhteishaussa olleet 1. sijaiset hakijat sekä jatkuvan haun kautta ao. päivänä perustutkintoihin olleet hakijat.
Vaikuttavuusmittarit	
Keskeyttämisaste (kokonaiskeskeyttäminen)	Tutkintoon (PT, AT, EAT) johtavasta koulutuksesta keskeyttäneet opiskelijat (kaikki syyt)
Keskeyttämisaste (negatiivinen keskeyttäminen enintään)	Tutkintoon johtavasta (PT, AT, EAT) koulutuksesta keskeyttäneet opiskelijat (negatiiviset syyt: jää työttömäksi/ei jatka koulutuksessa, syy ei tiedossa/katsotaan eronneeksi)
Läpäisyaste perustutkinnot (uudistettu mittari)	Seurataan 3 v sitten opintonsa aloittaneita ja heidän valmistumistaan (esim. kuinka moni 2016 vuoden aikana aloittaneista valmistunut 2019 loppuun mennessä)
Läpäisyaste ammatti- ja erikoisammattitutkinnot (uusi mittari)	Seurataan 2 v sitten opintonsa aloittaneita ja heidän valmistumistaan (esim. kuinka moni 2017 vuoden aikana aloittaneista valmistunut 2019 loppuun mennessä)
Työllistyminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen	Valmistuneille opiskelijoille tehtävän seurantakyselyn perusteella töissä olevien osuus valmistuneista (ARVO kysely kysymys: "Oma arviosi tulevasta tilanteesta koulutuksen jälkeen" (töissä, yrittäjänä, opiskelijana)
Laatupalautteiden keskiarvo (1-5)	Lakisääteisten opiskelija- ja työelämäpalautteiden sekä kerättyjen sisäisten palveluiden palautteiden keskiarvojen keskiarvo.
TOB - kokonaisarvosana vähintään (mittaus joka vuosi)	Työolobarometrin kokonaisarvosana koko kuntayhtymän osalta
Kelpoisuusaste, ammatillisen peruskoulutuksen opettajat --> 2019 eteenpäin ammatilliset opettajat	Muodollisesti kelpoisten opettajien määrä kaikista opettajista
Kehityskeskustelut käyty vuosittain (sis. Kehityskeskustelun ja osaamisarviointin päivityksen)	Kehityskeskustelut käyneiden henkilöiden osuus koko henkilöstöstä
Terveysprosentti (% henkilöstöstä, jolla ei sairaspöissaoloja)	Mitataan sen henkilöstön osuutta koko henkilöstä, jolla ei sairaspöissaoloja vuoden aikana
Sairaspöissaolot pv / hlötyövuosi	Sairaspöissaolopäivien määrä suhteessa syntyneisiin henkilötyövuosiin.
Talousmittarit	
Kannattavuus (toimintakate%)	Toimintakateen osuus toimintatuotoista
Vakavaraisuus (omavaraisuusaste)	Omavaraisuusaste
Maksuvalmius (kassan riittävyys pv)	Kassan riittävyys päivinä
Prosessimittarit	
Sisäiset auditoinnit	Sisäisten auditointien määrä % suunnitelluista

Kuva 4. Talousarviomittareiden selosteet vuodelle 2025

4. Koulutuskuntayhtymän talous

4.1 Talousarvion perusteet

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän talousarvion ja kirjanpidon rakenne (organisaatiohierarkia) perustuu 1.1.2023 voimaan tulleen hallintosäännön mukaiseen organisaatorakenteeseen. Koulutuskuntayhtymän toiminta on organisoitu prosessijohtamisen periaatteiden mukaisesti kahdeksaan toiminnalliseen **osaamisalueeseen**, jotka muodostavat viisi **tulosaluetta**. Hallintosäännön mukaan kuntayhtymän henkilöstöorganisaation johtajana toimii kuntayhtymän johtaja. Kuntayhtymän johtaja toimii samalla myös Ylä-Savon ammattiopiston rehtorina.

Tulosalueet ja niistä vastaavat tilivelvolliset viranhaltijat ovat:

1. Yhtymähallinto; kuntayhtymän johtaja
 - tarkastustoimi
 - luottamushenkilöhallinto
 - yleishallinto
 - *henkilöstöosaamisen osaamisalue*; henkilöstöjohtaja
2. Osaamispalvelut; koulutusjohtaja
 - *osaamisen ja ohjaamisen osaamisalue*
 - laajennettu oppisopimuskoulutus
3. Oppimisympäristöt; koulutusjohtaja
 - *oppimisympäristö ja digiosaamisen osaamisalue*
4. Kehittämispalvelut; kehitysjohtaja
 - *asiakkuuksien osaamisalue*
 - *kehittämisen osaamisalue*
 - *laadunhallinnan osaamisalue*
 - *opiskeluhyvinvoinnin osaamisalue*
5. Yhtymäpalvelut; talousjohtaja
 - *sisäisten palveluiden osaamisalue*

Tulosalueet jakaantuvat vastuualueisiin yhtymähallituksen päättämällä tavalla, tulosityksikkötason päättää kuntayhtymän johtaja.

Ammatillisen koulutuksen rahoitus muuttui vuoden 2018 alussa. Nykyisen lainsäädännön mukaisesti talousarviovuoden 2025 rahoitus perustuu vuonna 2023 toteutuneisiin suoritustietoihin. Rahoitus vastaa koulutuksen järjestäjän suoritteiden suhteellista osuutta kaikkien koulutuksen järjestäjien suoritteista. Opiskelijavuosien osalta Opetus- ja kulttuuriministeriö kuitenkin käyttää harkintaa, eli rahoitus ei perustu suoraan kaksi vuotta aiemmin toteutuneisiin opiskelijavuosiin. Rahoitus on laskennallista ja lopullista rahoitusta, jota ei tarkisteta varainhoitovuoden toteutumatietojen perusteella.

Rahoitusjärjestelmä kannustaa koulutuksen järjestäjiä panostamaan järjestelmän mukaisiin mittareihin:

- tavoitteellisiin opiskelijavuosiin sekä toteutuneiden opiskelijavuosien perusteella määritettävään pro-fiilikertoimeen
- suoritettuihin tutkintoihin ja tutkinnon osiin
- valmistuneiden sijoittumiseen työhön sekä jatko-opintoihin
- opiskelija- ja työelämäpalautteeseen

Nykyisessä rahoitusjärjestelmässä talousarviovuoden lopullinen rahoitus selviää käytännössä vasta varainhoitovuoden marraskuussa. Yhtymävaltuusto on päättänyt kokouksessaan 18.12.2020 § 30 hyväksyä mallin, jolla koulutuskuntayhtymän taloussuunnittelua toteutetaan pidemmän aikavälin tavoitteiden mukaisesti. Tällöin yksittäisten vuosien rahoituspäätöksillä ei ole tarkoituksenmukaista heiluttaa kuntayhtymän pitkän tähtäyksen tavoitteiden ja kehittämisen mukaista toiminnan, resurssien ja henkilöstön suunnittelua. Kuntayhtymän taseeseen kertynyt ylijäämä mahdollisti tähän malliin siirtymisen.

Kokonaisuutena ammatillisen koulutuksen rahoituksen määräytyminen on kohtuullisen monimutkaista. Kun rahoituksen laskennan perusteena olevat suorit tiedot vahvistetaan vasta joulukuussa, rahoitus perustuu osittain harkinnanvaraisuuteen ja osa talousarviovuoden perusrahoituksen euromäärästä jätetään jaettavaksi vasta varainhoitovuoden aikana, vaikeuttaa se valtionosuusrahoituksen ennakointia ja siten talousarvion ja toimintasuunnitelman laadintaa.

Ammatilliseen koulutukseen kohdistuu vuonna 2025 yhteensä 120 miljoonan euron sopeutustoimet. Pohjalla on kehysriiessä sovittu 100 miljoonan euron sopeutus, johon lisättiin 20 miljoonaa euroa osana budjettiriihessä päätettyä valtionavustusten sopeutuskokonaisuutta. Säästö toteutetaan siten, että rahoituksen ja opiskelijapaikkojen vähennyksiä ei kohdenneta perusopetuksen päättävien nuorten eikä vailla ammatillista perustutkintoa olevien koulutukseen. Lisäksi toimet normien purkamiseksi vähentävät ammatillisen koulutuksen rahoitusta 4 miljoonalla eurolla.

Hallituksen kehysriiessä päättämää toisen asteen koulutuksen oppimateriaalien maksuttomuuden rajausta ei toteuteta. Korvaavina säästötoimina vuonna 2025 vähennetään ammatillisen koulutuksen strategiarahoituksen määrää 4 miljoonalla eurolla sekä ammatillisen koulutuksen hankerahoitusta 2 miljoonalla eurolla.

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän talousarvioennuste valtionosuusrahoituspäätöksen suuruudesta on laadittu perustuen valtion talousarvioesitykseen sekä kuntayhtymän sijoittumiseen ammatillisen koulutuksen rahoitusmittareissa. Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän osuus hallituksen päättämistä sopeutustoimista on arvioitu olevan 1,3 milj. euroa. Arvio pohjautuu Opetus- ja kulttuuriministeriön tietoon vuonna 2022 toteutuneesta koulutuksen järjestäjän osuudesta kaikkien koulutuksen järjestäjien järjestämästä tutkinnon suorittaneille kohdentuneesta koulutuksesta. Ammatillisen koulutuksen kasautumista samoille henkilöille halutaan vähentää ja rahoituksen vähennys kohdistetaan siten aikuisten, jo toisen asteen ammatillisen tutkinnon tai korkea-asteen tutkinnon suorittaneille kohdentuvaan ammatilliseen koulutukseen. Lopullinen leikkaus tehdään vuoden 2023 tietojen perusteella, joita ei kuitenkaan talousarvion valmisteluvaiheessa ole vielä julkaistu.

Vuoden 2025 varsinaista suorituspäätöstä koskeva haku avataan lokakuussa ja päätös rahoituksesta vahvistetaan joulukuun lopussa. Mikäli sopeutustoimien arvio muuttuu ja lopullinen rahoituspäätös poikkeaa ennakoidusta, on mahdollista, että joudumme valmistelevaan talousarviomuutoksen jo alkuvuonna 2025.

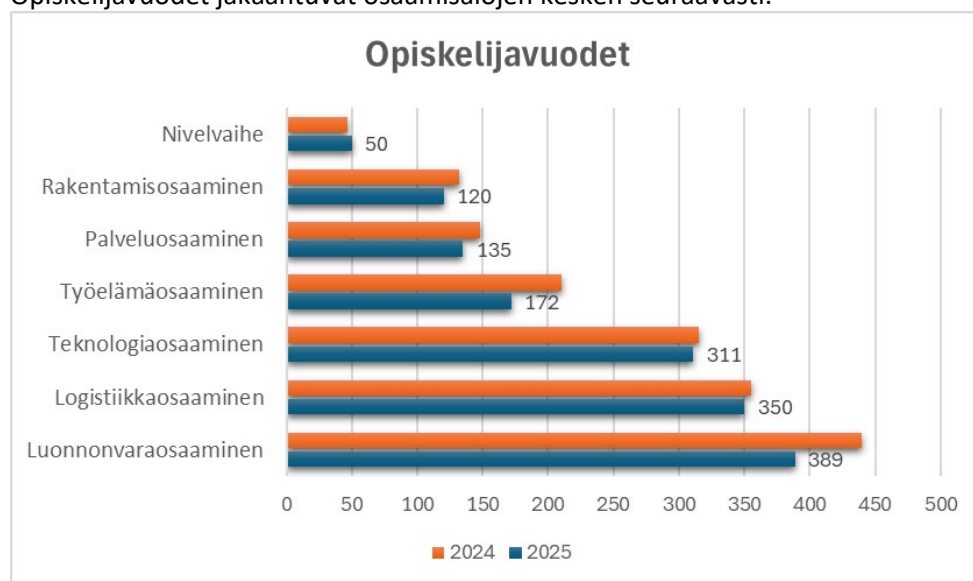
VM:n talousarvioesityksessä muutokset ammatillisen koulutuksen valtionosuudessa kuluvaan vuoteen nähden ovat:

- Indeksikorotus määrärahaan +2,6 %
- Vuoden 2023 ammatillisen koulutuksen indeksin tarkistus
- Ammatillisen koulutuksen rahoituksen vähentäminen
- Oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvauksen uudistamista koskevan kokeilun päättymisen
- Oppimisen tuen vahvistaminen

Varsinaisiin ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän laskentaperusteisiin ei ole tulossa muutoksia vuonna 2025.

Valtakunnallisesti opiskelijavuosien toteuma on vuosittain ollut korkeampi kuin myönnettävä tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä, joka tarkoittaa sitä, ettei kaikista toteutuneista opiskelijavuosista myönnetä rahoitusta. Myös Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän opiskelijavuositoteuma on selvästi myönnettäviä tavoitteellista opiskelijavuosimäärää (ja rahoitusta) korkeampi. Vuonna 2023 toteutunut opiskelijavuosimäärä oli 1668 ja lopullinen myönnetty opiskelijavuosimäärä 1580. Vuoden 2024 ennuste toteutuvasta opiskelijavuosimäärästä on 1674 opiskelijavuotta, kun rahoitusta on toistaiseksi myönnetty 1573 opiskelijavuoden mukaan.

Opiskelijavuodet jakaantuvat osaamisalojen kesken seuraavasti:

Kuva 5. YSAOn opiskelijavuodet vuonna 2025 (TA 2024)

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän vuoden 2025 talousarvioon valtionosuusrahoitus on arvioitu 1465 (TA 2024 1564) opiskelijavuoden mukaisesti, vaikka tavoitteena on 1527 opiskelijavuoden toteuttaminen. Valtionosuusrahoitukseen on huomioitu ammatillisen koulutuksen indeksin mukainen korotus ja lisäksi vuoden 2023 ammatillisen koulutuksen indeksin tarkistus. Kuntayhtymän valtionosuusrahoituksen vuodelle 2025 arvioidaan olevan yhteensä 18,4 milj. euroa (TA 2024 19,4 milj. euroa). Valtionosuusrahoitus muodostaa yli 80 % kuntayhtymän kaikista toimintatuotoista. Muiden toimintatuottojen arvioidaan nousevan 4,2 milj. euroon (+0,5 milj. euroa). Muita tuottoja nostaa erityisesti Ylä-Savon työllisyysalueen aloittaminen, josta on arvioitu kertyvän tuloja 0,5 milj. euroa. Lisäksi myynti tytäryhtiölle on arvioitu edellisvuotta suuremmaksi kasvavien kv-tulojen ansiosta.

4.2 Käyttötalous ja tuloslaskelma

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän talousarvioehdotuksen mukaan tuloslaskelman toimintatuotot vuonna 2025 ovat yhteensä 22,6 milj. euroa, mikä on 0,5 milj. euroa (- 2,1 %) vähemmän kuin kuluvan vuoden talousarviossa. Koulutuskuntayhtymän suurimman tuloerän eli opiskelijatuottojen (valtionosuusrahoitus) arvioidaan olevan 18,4 milj. euroa (19,4 milj. euroa TA 2024). Valtionosuustuottojen pohjana on 1 465

opiskelijavuotta, joka on 108 opiskelijavuotta vähemmän kuin vuodelle 2024 myönnetty opiskelijavuosimäärä. Koulutuskuntayhtymän järjestämisluvan mukainen opiskelijavuosimäärä on 1 320 opiskelijavuotta.

Ulkoisia myyntituottoja, vuokratuottoja, hankerahoitusta ja muita toimintatuottoja on budjetoitu yhteensä 4,2 milj. euroa (3,7 milj. euroa). Myyntituottoihin on arvioitu kasvua erityisesti ulkoimaisten koulutusten lisääntymisestä sekä Ylä-Savon työllisyysalueen käynnistymisen myötä inhouse-koulutusten lisääntymisestä.

Kuntayhtymän toimintakulujen arvioidaan olevan vuonna 2025 yhteensä 22,0 milj. euroa. Toimintakulut pienevät kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna - 0,5 milj. euroa (- 2,2 %). Toimintakuluista lähes kaksi kolmasosaa on henkilöstökuluja. Henkilöstökulujen yhteismäärän arvioidaan olevan 14,3 milj. euroa (14,2 milj. euroa). Virka- ja työehtosopimusten mukaiseksi palkankorotusten kustannusvaikutukseksi on arvioitu +1,2 %, minkä vaikutus vuositasolla on noin 0,16 milj. euroa. Henkilöstön määrä laskee talousarvion mukaan ensi vuonna neljän henkilötyövuoden verran. Henkilöstömäärän muutos rahoituslähteittäin vaihtelee enemmän, kun määrärahaileikkauksen sopeutustoimet kohdistuvat ammatilliseen koulutukseen ja toisaalta hanketoiminta sekä kv- ja työllisyysalueen toiminta lisäävät henkilöstömäärää. Palkkojen sivukulujen on laskettu olevan 20,2 %:n, joka on prosentin alhaisempi kuin kuluvana vuoden talousarviossa. Kuntayhtymässä käytössä olevan tulospalkkiojärjestelmän kustannuksia ei ole huomioitu talousarvion toimintakuluissa, koska vain talousarviossa ja tulosbudjetissa asetettuja tavoitteita paremmat saavutukset oikeuttavat tulospalkkioon. Tulospalkkiot rahoitetaan talousarvion tulostavoitteen ylityksestä.

Ulkoisiin palveluiden ostoihin sekä aineisiin, tarvikkeisiin ja muihin kuluihin on arvioitu käytettävän yhteensä 7,7 milj. euroa (8,3 milj. euroa) eli 7,7% vähemmän kuin kuluvan vuoden talousarviossa. Tavoitteena on sopeuttaa kustannustaso aiempaa alhaisempaan rahoitustasoon useamman vuoden aikana.

Toimintakatteen arvioidaan olevan vuonna 2025 0,8 milj. euroa (0,8 milj. euroa).

Tilikauden poistot ovat 1,4 milj. euroa, mikä on 6,3 % toimintatuotoista.

Tilikauden tulokseksi muodostuu - 0,6 milj. euroa (- 0,6 milj. euroa). Tilipäätöserien jälkeen tilikauden alijäämä on - 0,4 milj. euroa (- 0,5 milj. euroa). Tavoitteena on, että vuodelle 2025 kohdistuvat säästöt saadaan tasapainotettua vuoden 2026 loppuun mennessä, jotta vuoden 2027 talousarvio olisi nyt tehtävän leikkauksen osalta tasapainossa.

4.2.1 Vuodet 2026 ja 2027

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan on kirjattu ammatillisen koulutuksen rahoitusmallin uudistaminen. Rahoitusjärjestelmää kehitetään kannustamaan laadukkaan ja riittävästi lähiopetusta sisältävän tutkintokoulutuksen järjestämiseen oppivelvollisille ja muille vailla tutkintoa oleville sekä ensisijaisesti tutkintoa pienempien osaamiskokonaisuuksien tarjoamiseen tutkinnon jo suorittaneille osaamistaan täydentäville aikuisille. Rahoitusmallia uudistetaan palkitsemaan nykyistä enemmän opintosuorituksista ja valmistumisesta sekä koulutuksen jälkeisestä työllistymisestä ja jatko-opintoihin siirtymisestä. Uutena kriteerinä rahoituksen määräytymisperusteissa otetaan huomioon opiskelijoiden lähtötaso. Rahoitusmallia yksinkertaistetaan ja sen ohjausvaikutusta parannetaan. Vaikuttavuusrahoituksen mittaristoa kehitetään ja seurantajaksoa ajantasaistetaan. Uuden rahoitusmallin mukaisesti rahoitusta on tarkoitus myöntää vuodesta 2026 lukien.

Parhaillaan uudistetaan myös ammatillisen koulutuksen toiminnanohjausta ja lupasääätelyä. Tässä tarkoituksessa toimeenpannaan vuoden 2026 alusta käynnistyvä toiminnanohjauksen kokeilu, johon valitaan koulutuksen järjestäjiä siten, että ne muodostavat alueellisesti kattavan, tutkintotarjonnaltaan riittävän monipuolisen ja volyymiltaan valtakunnallisesti tarpeeksi suuren kokonaisuuden.

Uudistuksia koskevat lakiesitykset annetaan eduskunnalle syksyn 2024 aikana. Lakiesitysluonnokset keräsivät lausuntovaiheessa paljon palautetta ja joitakin muutoksia esityksiin on tehty. Lopullisia lakiesityksiä ei kuitenkaan talousarvion valmisteluvaiheessa ole käytettävissä, eikä Opetus- ja kulttuuriministeriö ole julkaissut laskelmiaan uudistuksen vaikutuksista, siten muutosten vaikutusten arvioiminen vuodesta 2026 eteenpäin on vaikeaa.

Kuntayhtymän suunnitelmavuosien rahoitus on arvioitu nykyisen lainsäädännön mukaisesti ja ennakoitu pysyvän vuoden 2025 tasolla. Rahoitusjärjestelmän muutokset tulevat kuitenkin olemaan merkittäviä, joten on mahdollista, että kuntayhtymän rahoitus muuttuu nykytasosta. Rahoitusjärjestelmä säilyy edelleen suhteellisena, jossa muiden koulutuksen järjestäjien tulokset vaikuttavat kuntayhtymän saamaan rahoitukseen. Mitä parempia tuloksia suhteessa muihin koulutuksen järjestäjiin saavutamme uusilla kriteereillä, sitä korkeammalla tasolla rahoitus on mahdollista säilyttää. Vastaavasti tuloskriteerien heikentyminen suhteessa muihin koulutuksenjärjestäjiin heikentää myönnettävää rahoitusta. Keskeisiä tulostavoitteita jatkossa ovat opiskelijavuosimäärän lisäksi opiskelijoiden suorittamien osaamispisteiden määrä sekä opiskelijoiden työllistyminen tai jatko-opintoihin siirtyminen. Erityisesti halutaan turvata ilman tutkintoa olevien koulutus, joka tarkoittaa, että jo tutkinnon suorittaneiden opiskelijoiden rahoitus on pienempi. Toisaalta halutaan edistää opiskelijoiden työllistymistä siten, että jo työssä olevien opiskelijoiden rahoitus on viidenneksen pienempi kuin ei-työssä olevien, jotka työllistyvät koulutuksen jälkeen.

On hyvin mahdollista, että kuntayhtymässä joudutaan valmistelemaan vuoden 2025 aikana talousarviomuutos, mikäli vuonna 2026 voimaan astuvasta rahoituslainsäädännön uudistuksesta aiheutuu jo vuoden 2025 puolella käynnistettäviä toimia. Tilannetta tullaan tarkastelemaan alkuvuoden 2025 aikana siten, että kuntayhtymän osavuositarkastuksessa 30.4.2025 pystyttäisiin ensimmäisen kerran arvioimaan rahoituslainsäädännön muutosten taloudellisia vaikutuksia.

4.2.2 Tulosalueiden talousarviot ja suunnitelmat

Talousarvion ja -suunnitelman käyttötalousosa muodostuu tulosaluekohtaisista tuloslaskelmamuodossa olevista talousarvioista. Käyttötalouden toimintatuotoissa ja -kuluissa on mukana sekä sisäiset että ulkoiset erät. Tulosalueiden talousarviot on esitetty kohdassa 6.1.

4.3 Investoinnit ja rahoitus

Rakennushankkeissa kustannusarvioltaan vähintään 100.000 euroa olevat peruskorjaukset käsitellään investointiosassa. Uudisrakentamisessa raja on 10 000 euroa. Ennalta arvaamattomiin rakennusten korjauksiin yms. pieniin investointeihin on varattu vuosittain 100 000 euroa.

Irtaimistohankinnat luetaan investointihankkeeksi silloin kun hankinnan tai hankintakokonaisuuden arvonnäkökulmasta kustannusarvio on 10 000 euroa tai enemmän. Tätä pienemmät hankinnat kirjataan suoraan vuosikuluksi.

Vuonna 2025 investoidaan yhteensä 1,2 milj. eurolla. Rakennusinvestointien osuus kokonaisinvestoinneista on 0,56 milj. euroa ja irtaimistohankinnat 0,63 milj. euroa. Rakennusinvestoinneissa ei toteuteta tulevilla budjettikaudella uudisrakentamista tai laajempaa saneerausta rakennuksiin. Talousarviossa on varauduttu mm. Sankariemen kampukselle aurinkosähköjärjestelmän ja paloilmoitinjärjestelmän käyttöönottoon sekä Ajoharjoitteluradalla ns. liukkaan rataosuuden muuttamiseen nykyisestä metallilevy -ratkaisusta asfalttipintaan. Lisäksi jatketaan Peltoniemen asuntolassa vuonna 2024 aloitettua saneerausta ja toteutetaan Peltoniemen alueen ulkovalaistukseen parannuksia.

Hankerahoitteisiin investointeihin (JTF Tulevaisuuden maatila) on varattu 0,4 milj. euroa. Muihin erikseen päätettäviin irtaimistoinvestointeihin on varattu 0,2 milj. euroa.

Kuntayhtymälle kertyy talousarvion mukaan tulorahoitusta vuonna 2025 0,85 milj. euron vuosikatteen verran. Investointimenoihin käytetään 0,9 milj. euroa (netto). Tulorahoitus riittää lähes kattamaan suunnitellut investoinnit, kuntayhtymän ei tarvitse ottaa lainaa investointien rahoittamiseen taloussuunnitelmakaudella.

4.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus kuntayhtymän tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallinta tarkoittaa järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida, hallita ja raportoida toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Riskienhallinta käsittää kuntayhtymän lyhyen ja pitkän aikavälin strategiset, taloudelliset, toiminnalliset ja vahinkoriskit, jotka voivat olla ulkoisia tai sisäisiä. Riskienhallinnan tulee kohdistua koko kuntayhtymään.

Alla olevaan taulukkoon on koottu keskeisimpiä kuntayhtymässä tunnistettuja riskejä sekä niihin varautumista.

Riski	Hallintakeinot
Työopastusta tai työn valvontaa ei ole riittävästi, joka aiheuttaa opiskelijalle vakavan tapaturman.	Vaarallisen työskentelyn tehtävät listattu ja prosessi määritetty Systemaattinen perehdyttämisen kuitaus Mahdollisuus varmentaa talotasolla perehdyttämisen tilanne
Valmistuneet maahanmuuttajataustaiset opiskelijat eivät työllisty YSAO:n toiminta-alueen yrityksiin.	Työelämäyhteistyön toimijat viestivät työelämään Yhessä-toiminta Aktiivinen toiminta kaikissa teemaan liittyvissä toiminna (asuminen, kotoutuminen, työllistyminen)
Ylä-Savon alueen väestön väheneminen / alueen vetovoiman hiipuminen haittaa osaavan työvoiman saatavuutta.	Kv-yhteistyö S2-tuki KOTO-koulutukset
YSAO:n ja rahoittajan aikataulujen yhteensovittaminen ei onnistu, jonka vuoksi tehdään huonoja sopimuksia tai väärä hankintoja liiallisen kiireen vuoksi.	Arviointi tehdään hanke/sopimuskohtaisesti PTS toimii hankintojen ohjausvälineenä
Sovitut tehtävät ja suunnitelmat jäävät tekemättä, koska yritetään tehdä liian paljon resursseihin (hlöstö / talous/ ym.) nähden.	Toiminnan ohjauksen kehittäminen Esihenkilövalmennus Kokonaisvaltainen arviointi strategiaprosessin yhteydessä
Avaintehtäviin ei ole varahenkilöitä / kriittistä osaamista on yksittäisten työntekijöiden varassa.	Varahenkilöiden perehdyttämissuunnitelmat ja niiden toteuttaminen Tehtäväkierrot mahdollisuuksien mukaan Tunnistetaan ja pidetään yllä kriittiset tehtävät
YSAO:n prosessien uudistumisessa epäonnistutaan, minkä vuoksi työelämäpalvelut / -yhteistyö ei ole ajanmukaista.	Parhaiden käytäntöjen hyödyntäminen Ymmärryksen lisääminen ("minun työssäni yrityksestä haltuun saama tieto on YSAO:n tietoa") Varmistetaan sovittujen tapojen noudattaminen (oleellisuuden ymmärtäminen) Perehdyttämisprosessin täsmentäminen (varmistetaan, että on yhteinen ymmärrys siitä mitä pitää tehdä ja miten) Tehtäväkuvien tarkastaminen
Lainsäädäntöuudistus vähentää tai muuttaa YSAO:n rahoitusta, joka ei mahdollista nykyistä toimintamallia / -laajuutta.	Yritämme vaikuttaa lainsäädäntöprosessiin eri kanavien kautta Osaamisen varmistaminen suhteessa uusiin vaatimuksiin Opetuksen laatu korkealla ja työllistymisen varmistaminen Ennakoimme ja arvioimme mahdollisia vaikutuksia (skenaariot)

Kuva 6. YSAOlla tunnistetut keskeiset riskit ja niihin varautuminen

Yhtymähallitus vastaa yhtymävaltuustolle talousarviosta määritellyn sitovuustason mukaisesti. Yhtymävaltuustoon nähden sitovia tavoitteita ovat:

Käyttötaloussosassa:

- kuntayhtymän tuloslaskelman tilikauden tulos
- kunkin tulosalueen tilikauden tulos

Investointiosassa:

- rakennushankkeiden kokonaissumma
- irtaimiston ja muiden pysyvien vastaavien kokonaissumma.

Rahoitusosassa:

- lainakannan muutos

Toiminnalliset tavoitteet; sitovia tavoitteita ovat

- opiskelijavuosien kokonaismäärä
- suoritettujen tutkintojen kokonaismäärä

Tilivelvollisilla on vastuu asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan tilinpäätöksessä.

Yhtymähallitus määrittelee viranhaltijoita koskevan sitovuustason talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa.

5. Tulosalueiden suunnitelmat

5.1 Yhtymähallinto

Kuntayhtymän hallinnon järjestämistä säädetään perussopimuksessa sekä hallintosäännössä. Uusittu perussopimus on ollut voimassa 1.6.2017 alkaen ja uusi hallintosääntö 1.1.2023 alkaen.

Yhtymähallinnon tulosalueeseen sisältyy seuraavat toiminnot: tilintarkastus, luottamushenkilöhallinto, yleishallinto ja henkilöstöpalvelut.

Aiemmin tulosalueittain esitetyt kehittämiskohteet esitellään TTS:ssä kuntayhtymätason tavoitteina. Nämä tavoitteet jalkautetaan yksiköiden toimintaan kehittämisohjelmien- ja toimenpiteiden kautta. Näitä toteutetaan läpi kuntayhtymän ja niiden toteutumista seurataan kuukausittain kuntayhtymän johtoryhmissä (johdon katselmoinnit).

Kuntayhtymällä on käytössään Online-tuloskortti, jonka avulla keskeisiä toiminnan mittareita voidaan seurata lähes reaaliajassa (mittariston tiedot päivittyvät joka yö).

Tilintarkastus

Kuntayhtymässä on yhtymävaltuuston asettama viisijäseninen tarkastuslautakunta hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunta on tilivelvollinen määrärahansa käytön osalta.

Yhtymävaltuusto on valinnut kuntayhtymän tilintarkastajaksi vuosille 2024–2026 sekä optiovuosille 2027–2028 KPMG Oy Ab:n.

Luottamushenkilöhallinto

Kuntayhtymän hallinto on järjestetty kuntalain mukaisesti. Korkein päättävä elin on 16-jäseninen yhtymävaltuusto. Siinä on 1–4 edustajaa kustakin jäsenkunnasta.

Kuntayhtymän hallinnosta huolehtii yhdeksänjäseninen yhtymähallitus, jonka yhtymävaltuusto nimitää. Yhtymähallitus johtaa ja valvoo kuntayhtymän hallintoa, valmistelee valtuustoasiat ja päättää monista keskeisistä asioista.

Luottamushenkilöiden nykyinen toimikausi kattaa vuodet 2021–2024.

Yleishallinto

Kuntayhtymän viranhaltijaorganisaatiota johtaa kuntayhtymän johtaja. Hän johtaa yhtymähallituksen alaisena kuntayhtymän hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa.

Yleishallinnon kustannuspaikalle sisältyy kuntayhtymän johtajan ja talousjohtajan henkilöstö- ym. kustannukset.

Henkilöstöosaaminen

Organisaatorakenteen mukaisesti henkilöstöosaamisen osaamisalue muodostaa oman organisaatioyksikönsä. Sitä johtaa henkilöstöjohtaja ja sinne on koottu henkilöstöön liittyvät toiminnot, kuten työhyvinvointi, osaamisen kehittäminen, työsuojelu, työterveyshuolto, ammattijärjestöjen luottamusmiestehtävät sekä palkka- ja muut palvelussuhdeasiat.

Henkilöstöosaamisen painopisteenä vuodelle 2025 on työhyvinvointiohjelman toimeenpano, sekä palveluprosessien sujuvoittaminen ja automatisointi. Palvelussuhdeasioissa jatkamme työn ja tehtävien uudelleenmuotoilua, sekä kunta-alan työ- ja virkaehtosopimusten palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman toimeenpanoa. Keskeisin kehittämiskohde on KVTES ja TS tehtävien työn vaativuuden arviointimalli tehtäväkohtaisen palkan määrittelyn pohjaksi.

5.2 Osaamispalvelut

Ylä-Savon ammattiopiston Osaamispalveluissa jatketaan uusien koulutustuotteiden kehittämistä. Tuotteistamisessa huomioimme keräämämme ennakointitiedon sekä yrityskumppanuuden ja asiantuntijaverkostomme kautta esiinnousseen osaamistarpeen mm Yhessä-verkoston kautta. Uusi rahoitusmalli ottaa erityishuomioon ne hakeutujat, kenellä ei ole aikaisempaa toisen asteen koulutusta. Jatkamme panostamista laaja-alaisesti perustutkintojen tarjoamiseen. Lisäksi tarjoamme monipuolisesti ammatti- ja erikoisammattitutkintoja, jotka parantavat henkilöiden työllistymismahdollisuuksia. Nostamme koulutuksesta valmistuneiden työllistymis- ja jatko-opintoihin siirtymisastetta. Olemme aktiivisessa yhteistyössä Ylä-Savon TE-palveluiden kanssa ja olemme näin ollen keskeinen osa YläSavon työvoiman saatavuuden varmistamisessa.

Oppilaitoksessa tapahtuvan lähiopetuksen lisäksi oppimista tapahtuu merkittävässä määrin työpaikoilla niin koulutus- kuin oppisopimuksella. Kehitämme työpaikalla järjestettävän koulutuksen prosessia kiinnittämällä erityishuomiota työpaikalla tapahtuvaan ohjauksen toteuttamistapaan sekä näyttöjen suorittamiseen työelämän aidoissa työtehtävissä. Tavoitteena on kaikkien toimijoiden kannalta entistä jouhevampi ja laadukkaampi yhteistyö, joka turvaa opiskelijan oppimisen työpaikoilla niin, että hänestä kehittyy entistä osavampi työntekijä, joka siirtyy sujuvasti työelämään.

YSAO on aktiivinen toimija ja koollekutsuja Yhessä-toimintamallissa. Pyrimme toiminnan vakiinnuttamiseen ja laajentumiseen. Kyseisen toimintamallin kautta saamme Osaamispalveluihin vinkkejä koulutustuotteisiimme. Uusi Yrityspalvelumalli on luotu v. 2024 puolella ja se vakiinnutetaan osaksi YSAOn arkipäivää v. 2025 puolella. Tässä mallissa Osaamispalveluiden henkilöillä on erityyppisiä kumppanuuksia aina strategisesta kumppanuudesta, kehittyvään kumppanuuteen ja arjen kumppanuuteen asti. Strukturoitu kumppanuusmalli tuo jäntevyyttä Osaamispalveluiden sidosryhmäyhteistyöhön.

Saamamme työelämäpalautteen perusteella opiskelijoilla ei välttämättä ole työelämässä vaadittu geneerinen osaaminen riittävällä tasolla. Lähdemme edistämään opiskelijoiden työelämässä tarvittavia taitoja kiinnittämällä erityishuomiota työn tekemisen sujuvoittamiseen. Oppilaitokselta odotetaan panostusta työelämätaitojen perusteiden opettamiseen jo opintojen alkuvaiheista lähtien. Työn sujuvoittaminen otetaan osaksi Yhteisiä tutkinnon osia kaikissa perustutkinnoissa.

5.3 Oppimisympäristöt

Oppimisympäristöt tulosalueeseen kuuluvat seuraavat yksiköt: Tietohallintopalvelut, Kiinteistöt, Opiskelijapalvelut (opintohallinto, hakijapalvelut ja koulutussuunnittelu).

Oppimisympäristöissä strategiakauden 2025–2029 painotuksista kansainvälisyys, digitalisaatio ja kestävä kehitys tuovat uudistus ja muokkaustarpeita palveluihin ja oppimisympäristöihin. Kiristynyt rahoitustilanne osaltaan haastaa meitä löytämään uusia, innovatiivisiakin ratkaisuja palvelujen tuottamistapoihimme.

Digipalveluissa varmistamme digipalveluidemme saatavuuden, tietoturvan ja tarjoamme käyttäjätukea. Toimimme myös aktiivisena kehittäjänä tulevaisuuden digitaalisten ratkaisujen, tiedolla johtamisen ja opiskelijapalveluiden kehittämisessä. Laajennamme tiedolla johtamisen sisältöjämme uudella ennustemallilla opetuksen kysynnästä. Ennustemallia hyödynnetään mm. henkilöstöbudjetoinnissa. Lisäksi teemme kartoituksen tavoitetilan digitaalisten palveluiden tuottamismallista ja käynnistämme kartoituksen pohjalta tavoitetilan mukaisen transformaation toteutuksen, mikäli tähän päädytään vaikuttavuusarvion pohjalta. Jatkamme digitaalisen oppimisympäristön pienkehittämistä ja tarjoamme tukea digipedagogisiin palveluihin ja teknologioihin.

Opiskelijapalveluissa tuotamme mm. tutkinto- ja opiskelutodistukset, työjärjestykset, neuvomme ja opas-temme opiskelijoita ja opiskelijaksi hakeutuvia, käsittelemme jatkuvan- ja yhteishaun sekä ylläpidämme ja kehitämme opintohallinnon tietojärjestelmäpalveluja. Palveluiden kehittämisessä huomioimme vahvistu- van kansainvälisten opiskelijoiden joukon, joka mm. edellyttää palvelujemme monikielisyyttä. Koulutustar- jonnän tarkentumisen myötä tarkennamme tarvittavin osin myös jatkuvan haun valintakriteeristöä. Toi- mimme aktiivisena kehittäjänä opintohallinnon prosesseissa ja menetelmissä, varmistaen sujuvan asiakas- ja käyttäjäkokemuksen toteutumisen.

Kiinteistöpalveluissa toteutamme kuntayhtymän kiinteistöomaisuuden huoltoa ja ylläpitoa hyväksytyn kiinteistöstrategian periaatteiden mukaisesti. Varmistamme fyysisten oppimisympäristöiden olosuhteiden toimivuuden sekä kiinteistöturvallisuuden. Edistämme edelleen aktiivisesti koko henkilöstön ja opiskeli- joidemme kanssa yhteistyössä tilojen käyttäjien toimin toteutettavia energian säästämiseen tähtäviä toi- mia kuntayhtymän rakennuksissa.

Kiinteistöhallintaa toteutamme hyväksytyn kiinteistöstrategiamme mukaisesti. Jatkamme edelleen aktiivi- sesti oppimisympäristön yhteistyökumppaneiden kartoittamista ja pyrimme ratkaisemaan uudet tilatar- peet ensisijaisesti tilakäyttöämme muokkaamalla ja esim. kumppanuuksin. Teemme Sankariniemen kam- puksen kiinteistökehittämisestä suunnitelman 2030-luvulle, huomioiden koulutusalojen pitkän tähtäimen toiminnalliset suunnitelmat. Kehittämissuunnitelma toimii lähtötietona tulevien talousarviovuosien muo- dostamisessa.

Oppimisympäristön palveluissa vihreää siirtymää edistetään mm. uusissa rakennushankkeissa kestävän ke- hityksen tavoitteet huomioiden ja toteutamme investointi- ja käyttötalousvaraumien puitteissa siirtymää kestäviin energiamuotoihin ja älykkääseen fyysisten oppimisympäristöjemme hallintaan.

Oppimisympäristöjen henkilöstö on keskeisessä roolissa digitaalisten tavoitteidemme saavuttamisessa ja palveluiden saatavuuden ja jatkuvuuden turvaamisessa. Varmistamme riittävän osaamisen kehittämisen ja perehdytämme varahenkilöitä palveluihimme.

5.4 Kehittämispalvelut

Kehittämispalveluilla tuetaan Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän strategiaa ja sen toimenpiteitä. Kehittämis- palvelut-tulosalueelle kuuluvat asiakkuudenhallinta ja markkinointi, laadunhallinta, opiskelijahyvinvointi sekä hanketoiminta.

Asiakkuuksien kehittämisessä on otettu lähdetty uudistamaan Ylä-Savon ammattiopiston strategista yritys- kumppanuustyötä. Olemme määritelleet kumppanuustasot arjen kumppanuuksista strategiaan

kumppanuuksiin ja nimetty vastuuhenkilöt näihin. Arjen kumppanuuksissa haluamme kehittää työelämäyhteistyön laatua edelleen. Ylä-Savon ammattiopiston palveluista on koottu yhtenäiset esittelymateriaalit ja ydinsanoma on, että ”Ysao hoitaa”. Strategisena tavoitteena on Yhessä -yhteistyömallin juurruttaminen pysyväksi toiminnaksi, osana Ylä-Savon osaamisen kehittämisen yhteistoimintaa. Palveluiden saavutettavuudeksi opiskelija- että yritysasiakkaat huomioiden kehitämme edelleen verkkokauppaa sekä digitaalista markkinointiviestintäämme.

Koulutusvienti on lähtenyt hyvin käyntiin ja saamme Ylä-Savon ammattiopistolle kansainvälisiä opiskelijoita syksyllä 2024 ja uusia opiskelijoita saapuu vuonna 2025 lisää. Lisäksi neuvottelemme esimerkiksi ammatillisen koulutuksen kouluttaja-koulutus-osaamisen viennistä mm. Intiaan.

Laadunhallinnassa kehitystyössä keskiössä on toiminnanohjausjärjestelmän kokoaminen resurssien parempaan hallintaan. Prosesseja kehitetään edelleen, erityisesti Lean-osaamisen kehittämisen kautta tavoitteena työn parempi ja jouhevampi sujuminen. Muuttuva ammatillisen koulutuksen rahoitus vaikuttaa jatkossa sisäisten auditointien sisältöihin sekä opiskelija- ja työelämäpalautteiden analysointiin.

Opiskelijahyvinvointi sisältää nivelvaiheen koulutukset, opinto-ohjauksen, erityisopetuksen koordinoinnin, asuntolapalvelut sekä yhteisöllisen opiskeluhuollon. Tiivistä yhteistyötä tehdään myös yksilöllisiä opiskelu- huoltopalveluja tarjoavan Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa. Ammatillisen koulutuksen uudistuva rahoitus ja oppimisen tuen uudistuminen 2025–2026 tulevat vaikuttamaan myös Ylä-Savon ammattiopiston toteuttamiin oppimisen tukipalveluihin.

Nivelvaiheen koulutusten, ja erityisesti tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (Tuva) tarve kasvaa edelleen ja sitä kautta myös tarve pajayhteistyöhön, yhä useampi hakeutuu joko suoraan tai ammatillisilta aloilta Tuva-koulutukseen. Kansainvälistymisen ja monikulttuurisuuden vahvistuessa Suomi toisena kielenä (S2) merkitys kasvaa edelleen kansainvälisten opiskelijoiden myötä. Myös kotoutumiskoulutuksissa tulee aiempaa paremmin varmistaa, että S2-valmiudet ovat riittäviä hakeuduttaessa sieltä ammatillisten alojen pariin. Erityisopetuksen toimintamalli tulee myös muuttumaan rahoitusuudistuksen myötä.

Opiskelijahyvinvoinnissa jatketaan opiskelijoiden osallisuuden ja osallistumismahdollisuuksien parantamista. Kansainvälisten opiskelijoiden lisääntyessä tulee huolehtia opiskelijahyvinvoinnin palveluiden saavutettavuudesta ja yhdenvertaisuudesta. Kv-opiskelijoiden integroitumisen yhteistyötä eri toimijoiden (oppilaitos-kunnat-hankkeet) välillä tulee sekä vahvistaa että varmistaa. Opiskelijakunnan aktiivinen toiminta on myös tärkeää kotoutumista tukevana toimintana. HVA-palveluiden saatavuudessa ja mitoitusten toteutamisessa on ollut edelleen haasteita sekä lääkäripalveluissa, että psykologipalveluissa. Palveluiden saavutettavuuden parantamiseksi tulee hyödyntää enemmän sähköisiä toimintamalleja.

Opinto-ohjauksessa tuetaan kaikkia opiskelijoita monikanavaisesti ja vahvistetaan erityisesti jatko-opintoihin sekä työllistymiseen liittyvää tukea. Uraohjauksessa teemme jatkossa tiiviimpää yhteistyötä Ylä-Savon työllisyysalueen kanssa. Myös opinto-ohjauksessa kansainvälisten opiskelijoiden ohjaus ja tuki koko opintojen ajan on yksi keskeisistä kehittämiskohteista. Digitaalisten ohjauspalveluiden kautta opojen tukea on varattavissa ja saavutettavissa myös ajasta ja paikasta riippumattomasti. Mahis – opiskelijoiden määrä on jatkanut kasvua toista vuotta ja lähestyy jo historiallisen korkeita määriä. Lukio on säilynyt edelleen Mahis-opiskelijoiden suurimpana pääkouluna, vaikka tasoittumista on ollut vuonna 2024 havaittavissa.

EU-ohjelmakausi 2021–2027 on käynnissä. Ylä-Savon ammattiopistolla on käynnissä useita EAKR ja ESR+ -rahoitteisia hankkeita ja Pitkän tähtäimen strategyön yhteydessä on aihioitu uusia kehittämistarpeita tuleville vuosille. Kehittämistarpeet kohdistuvat mm. kansainvälisyyteen, digitalisaatioon sekä kestäväan

kehitykseen. Opiskelijoiden tuen tarpeisiin vastaaminen ja työllistyminen tai jatko-opintoihin ohjautuminen korostuivat myös tulevaisuuden kehittämiskohteina. Ammatillisen koulutuksen rahoitusleikkauksien vuoksi ulkopuoliset kehittämishankkeet ovat tärkeässä roolissa jatkuvassa kehittämistyössä kohti strategisia tavoitteita.

Ylä-Savon ammattiopiston opiskelijat ja henkilöstö ovat olleet hyvin aktiivisia kansainvälisiin liikkuvuuksiin ja aktiivisuus näyttää jatkuvan edelleen. Kansainvälisiin liikkuvuuksiin on osallistunut/on osallistumassa koulutusaloja, joista ei olla aiemmin käyty liikkuvuuksissa. Esihenkilöt ovat tukeneet henkilöstönsä kansainvälistymisosaamisen kehittämistä monipuolisesti ja aktiivisesti. Liikkuvuuksissa onkin käynyt henkilöitä monipuolisesti eri ammattiryhmistä.

5.5 Yhtymäpalvelut

Yhtymäpalveluiden tulosalueeseen kuuluu seuraavat tulosyksiköt: hallinto- ja talouspalvelut, ruokapalvelut ja siivouspalvelut.

Hallintopalveluissa tiedonhallintaa kehitetään automatisoimalla toimintoja ja työnkuluja M-Filesiin. Kuntayhtymän asiakirjapohjat uudistetaan vastaamaan uutta standardia ja samalla uudistetaan myös asiakirjahallinnon toimintaohje vastaamaan sähköistä asiakirja- ja tiedonhallintaa.

Talouspalveluiden tehtävänä on talouden peruspalveluiden tuottamisen lisäksi ottaa käyttöön manuaalisia työvaihteita vähentäviä ratkaisuja kaikissa talouden prosesseissa. Talousarvioprosessi tullaan uudistamaan osana toiminnanohjauksen uudistusta (TOI-projekti). Pidemmällä aikavälillä tavoitteena on automatisoida yhä enemmän rutiiniluonteisia tehtäviä ja siirtää talouspalveluiden tehtävien painopistettä tiedon analysointiin ja päätöksenteon tukemiseen.

Ruokapalveluita kehitetään jatkuvasti entistä vastuullisempaan ja sujuvampaan toimintaan. Uusi tuotannonohjausjärjestelmä on otettu käyttöön, ja ohjelmasta haetaan lisää toimintojen sujuvoittamista yhdessä ohjelmantoimittajan kanssa. Ohjelman avulla pääsemme tulevaisuudessa seuraamaan ja vaikuttamaan ruokapalvelujen ympäristövaikutuksiin.

Laskujen käsittelyn automatisointi on osittain jo otettu käyttöön ja uusia mahdollisuuksia etsitään. Ruokahävikin seuranta ja hävikin vähentämistä jatketaan aktiivisesti. Elintarvikkeiden käytössä halutaan panostaa lähialueen tuotteisiin ja suositaan kotimaisia elintarvikkeita aina, kun se on mahdollista. Ruokapalveluiden tavoitteena on edelleen kasvisten ja kasviproteiinin käytön lisäämiseen.

Ysaon ruokapalvelut toteuttaa EduSavo Oy:n kautta Savonia AMK:n Iisalmen kampuksen ravintolapalvelut sekä Paloisten päiväkodin ruokapalvelut ainakin kevätlukukauden ajan. Lisäksi ravintola Aisakellossa Hingunniemen kampuksella on asiakkaina Kiuruveden kaupungin alakoululaisia, jotka opiskelevat Hingunniemessä väistötiloissa.

Siivouspalvelujen henkilöstö huolehtii YSAOn tilojen puhtaanapidosta Sankariniemen, Hingunniemen ja Peltoniemen kampuksilla ja SAKKYn Iisalmen yksikössä. Siivouspalveluissa jatketaan kehittämistä kohti keskeisempää ja ympäristötietoisempaa toimintaa. Siivouspalveluissa on otettu käyttöön ensimmäinen robotti-imuri Sankariniemellä. Robotiikan tuomia mahdollisuuksia siivouspalvelujen käsityön helpottamiseksi kartoitetaan.

6. Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026–2027

6.1 Kuntayhtymän tuloslaskelma yhteensä ja talousarvio tulosalueittain

	TP 2023	TA+MUUT. 2024	YH 2025	TS1 2026	TS2 2027
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITUOTOT	20 919 110	20 872 185	20 511 485	20 695 485	20 955 485
MAKSUTUOTOT	120 820	91 050	71 300	71 300	71 300
TUET JA AVUSTUKSET	922 241	1 485 877	1 403 328	1 403 328	1 403 328
MUUT TOIMINTATUOTOT	690 941	682 898	650 830	607 470	582 470
TOIMINTATUOTOT	22 653 112	23 132 010	22 636 943	22 777 583	23 012 583
VALMISTEVARASTON MUUTOS	132 602	165 000	162 000	-71 000	-505 000
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-13 861 981	-14 232 238	-14 297 683	-13 959 014	-13 792 702
PALKAT JA PALKKIOT	-11 564 534	-11 741 525	-11 896 929	-11 623 637	-11 485 275
HENKILÖSIVUKULUT	-2 297 447	-2 490 713	-2 400 754	-2 335 377	-2 307 427
ELÄKEKULUT	-1 905 068	-1 976 140	-2 012 552	-1 956 303	-1 932 893
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-392 379	-514 573	-388 202	-379 074	-374 534
PALVELUJEN OSTOT	-3 917 875	-3 872 089	-3 605 990	-3 652 990	-3 630 989
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 907 219	-2 831 271	-2 677 546	-2 642 546	-2 483 546
AVUSTUKSET	-110 191	-102 875	-86 822	-86 822	-86 822
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 263 253	-1 446 533	-1 325 710	-1 325 710	-1 323 310
TOIMINTAKULUT	-22 060 519	-22 485 006	-21 993 751	-21 667 082	-21 317 369
TOIMINTAKATE	725 195	812 004	805 192	1 039 501	1 190 214
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
KORKOTUOTOT	123 228	25 000	45 000	45 000	45 000
MUUT RAHOITUSTUOTOT	18 260	0	5 000	5 000	5 000
MUUT RAHOITUSKULUT	3 696	-21 261	0	0	0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	145 184	3 739	50 000	50 000	50 000
VUOSIKATE	870 379	815 743	855 192	1 089 501	1 240 214
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1 303 652	-1 451 349	-1 436 954	-1 390 713	-1 331 848
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 303 652	-1 451 349	-1 436 954	-1 390 713	-1 331 848
SATUNNAISET ERÄT					
SATUNNAISET TUOTOT	570 801	0	0	0	0
SATUNNAISET KULUT	-228 316	0	0	0	0
SATUNNAISET ERÄT	342 485	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-90 788	-635 606	-581 762	-301 212	-91 634
POISTOERON MUUTOS	158 443	158 445	158 445	158 445	158 445
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	67 655	-477 161	-423 317	-142 767	66 811

Kuva 7. Tuloslaskelma yhteensä

Talousarvio tulosalueittain

11 YHTYMÄHALLINTO	TP 2023	TA+MUUT. 2024	YH 2025	TS1 2026	TS2 2027
TOIMINTATUOTOT	91 755	125 000	55 000	55 000	55 000
TOIMINTAKULUT	-1 411 918	-1 291 717	-1 342 908	-1 391 718	-1 416 718
TOIMINTAKATE	-1 320 162	-1 166 717	-1 287 908	-1 336 718	-1 361 718
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-11 341	-10 000	-48 667	-94 000	-161 000
NETTO	-1 331 503	-1 176 717	-1 336 575	-1 430 718	-1 522 718
SISÄISET PALVELUT	1 331 311	1 176 717	1 167 385	0	0
21 KEHITTÄMISPALVELUT	TP 2023	TA+MUUT. 2024	YH 2025	TS1 2026	TS2 2027
TOIMINTATUOTOT	1 631 270	2 260 220	2 859 184	2 859 184	2 859 184
TOIMINTAKULUT	-3 086 500	-3 869 808	-4 141 887	-4 126 887	-4 116 887
TOIMINTAKATE	-1 455 229	-1 609 588	-1 282 703	-1 267 703	-1 257 703
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-34 392	-29 921	-13 435	-4	0
NETTO	-1 489 621	-1 639 509	-1 296 138	-1 267 707	-1 257 703
SISÄISET PALVELUT	1 285 986	1 458 601	1 115 370	0	0
31 YHTYMÄPALVELUT	TP 2023	TA+MUUT. 2024	YH 2025	TS1 2026	TS2 2027
TOIMINTATUOTOT	497 352	408 150	405 646	394 646	379 646
TOIMINTAKULUT	-1 483 119	-1 511 398	-1 451 455	-1 455 454	-1 406 479
TOIMINTAKATE	-985 767	-1 103 248	-1 045 809	-1 060 808	-1 026 833
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 696	-3 696	-1 070	0	0
NETTO	-989 463	-1 106 944	-1 046 879	-1 060 808	-1 026 833
SISÄISET PALVELUT	1 000 492	1 099 252	1 010 627	-15 000	-15 000
41 OPPIMISYMPÄRISTÖT	TP 2023	TA+MUUT. 2024	YH 2025	TS1 2026	TS2 2027
TOIMINTATUOTOT	3 039 323	2 856 729	577 645	534 285	509 285
TOIMINTAKULUT	-3 937 211	-3 668 866	-3 366 478	-3 310 689	-3 208 142
TOIMINTAKATE	-897 888	-812 137	-2 788 833	-2 776 404	-2 698 857
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-910 195	-995 393	-1 018 170	-1 047 980	-973 593
NETTO	-1 808 084	-1 807 530	-3 807 003	-3 824 384	-3 672 450
SISÄISET PALVELUT	1 098 927	1 248 425	3 627 940	15 000	15 000
51 OSAAMISPALVELUT	TP 2023	TA+MUUT. 2024	YH 2025	TS1 2026	TS2 2027
TOIMINTATUOTOT	17 494 948	17 598 327	18 832 680	19 027 680	19 302 680
VALMISTEVARASTON MUUTOS	132 602	165 000	162 000	-71 000	-505 000
TOIMINTAKULUT	-12 215 701	-12 259 633	-11 784 235	-11 475 546	-11 262 355
TOIMINTAKATE	5 411 849	5 503 694	7 210 445	7 481 134	7 535 325
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-344 028	-412 339	-355 612	-248 729	-197 255
NETTO	5 067 820	5 091 355	6 854 833	7 232 405	7 338 070
SISÄISET PALVELUT	-4 256 499	-4 978 995	-6 871 345	0	0

Luvut pitävät sisällään sekä ulkoiset- että sisäiset erät.

Vuodesta 2025 kiinteistökustannusten käsittely on muuttunut.

Kuva 8. Talousarvio tulosalueittain

6.2 Investointiosa

	KUST.ARvio*	2024	2025	2026	2027
RAKENNUSINVESTOINNIT					
Peltoniemi:					
Pemo, Uusi opetusnavetta	1 415 000	732 500			
Nykynavetan saneeraus nuorkarjalle	280 000	280 000			
Tyhypiha	25 000		-	25 000	
Tie raskaalle kalustolle + valaistus	62 000		50 000		
Lämpöenergiaratkaisu	50 000		-	50 000	
Nyk. maatilahallimuutostyöt (raksahalli)	100 000		75 000	25 000	
Asuntoloiden ilmanvaihtojärjestelmät	200 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Muut kampukset:					
Ajoharjoitteluradan asfaltti+ P-alueen sorat	85 000		85 000		
Asevelikatu, aurinkosähkö	100 000		100 000		
Asevelikatu, turvallisuus: palohälytin+keskusradio	50 000		50 000		
Asevelikatu; A vesikatot	200 000			200 000	
Asevelikatu, nyk auditorio muutos monikäyttötilaksi	220 000			220 000	
Hingunniemi: Hevosten hyvinvointi (vesi, katokset niitylle jne.)	100 000			100 000	
Hingunniemi: kenttien pohjat+aitaus	150 000				150 000
Hingunniemi: aurinkosähkö	80 000			80 000	
Hingunniemi, Rivitalon peruskorjaus, tilan käyttötarkoituksen muut	100 000		50 000	50 000	
Varaus ennalta arvaamattomiin investointeihin	370 000	70 000	100 000	100 000	100 000
RAKENNUSINVESTOINNIT YHTEENSÄ:					
Menot	3 587 000	1 132 500	560 000	900 000	300 000
Tulot/hankerahoitus					
Netto	3 587 000	1 132 500	560 000	900 000	300 000
IRTAIMISTOINVESTOINNIT					
Tulevaisuuden maatala-JTF					
Menot	610 000	227 000	383 000		
Hankerahoitus	427 000	158 900	268 100		
Uudet kehittämishankkeet					
Menot	200 000			200 000	
Hankerahoitus	120 000			120 000	
Erikseen päätettävät irtaimistoinvestoinnit	850 000	100 000	230 000	220 000	300 000
Irtaimiston myynnit	40 000	10 000	10 000	10 000	10 000
F-secure lisenssit	18 500		18 500		
AI Masi, investointi					
Menot	37 000	7 000			
Hankerahoitus	25 900	4 900			
E-Ysaon rakentaminen	880 000	80 000			
Verkkokytken uusiminen	150 000	40 000			
IRTAIMISTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ:					
Menot	2 745 500	454 000	631 500	420 000	300 000
Tulot/ hankerahoitus	612 900	173 800	278 100	130 000	10 000
Netto	2 132 600	280 200	353 400	290 000	290 000
OSAKKEET JA OSUUDET					
Osakkeiden hankinnat	20 000	5 000	5 000	5 000	5 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Menot	6 352 500	1 591 500	1 196 500	1 325 000	605 000
Tulot	612 900	173 800	278 100	130 000	10 000
Netto	5 739 600	1 417 700	918 400	1 195 000	595 000
* Sisältää koko hankkeen kustannuksen, myös aiemmilta vuosilta.					

Kuva 9. Investointisuunnitelma 2025–2027

6.3 Rahoituslaskelma

	TP 2023	TA+MUUT. 2024	YH 2025	TS1 2026	TS2 2027
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	870 379	815 743	855 192	1 089 501	1 240 214
SATUNNAISET ERÄT	342 485	0	0	0	0
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	204 624	0	0	0	0
	1 417 488	815 743	855 192	1 089 501	1 240 214
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-1 118 762	-1 591 500	-1 196 500	-1 325 000	-605 000
RAHOITUSOSUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	46 792	163 800	268 100	120 000	0
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	6 520	10 000	10 000	10 000	10 000
	-1 065 450	-1 417 700	-918 400	-1 195 000	-595 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	352 038	-601 957	-63 208	-105 499	645 214
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	-5 795	0	0	0	0
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	-133 039	0	-162 000	71 000	505 000
SAAMISTEN MUUTOS	-70 850	0	0	0	0
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	48 777	0	0	0	0
	-160 907	0	-162 000	71 000	505 000
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-160 907	0	-162 000	71 000	505 000
RAHAVAROJEN MUUTOS	191 131	-601 957	-225 208	-34 499	1 150 214
RAHAVARAT 31. 12.	10 128 625				
1. 1.	9 937 494	191 131			

Kuva 10. Rahoituslaskelma

6.4 Poistosuunnitelma

KÄYTTÖOMAISUUS	POISTOAIKA uusi suositus	Poistosuunnitelma 1.1.2013 jälkeen hankittu omaisuus	Poistosuunnitelma ennen 31.12.2012 hankittu omaisuus	Poisto- järjestelmä
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	5 - 20	5 vuotta		
Pitkävaikutteiset menot	2 - 5		3 vuotta	tasapoisto
Atk-ohjelmat		3 vuotta*		
Muut pitkävaikutteiset menot		3 vuotta*		
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	ei poistoja	ei poistoja	
Rakennukset ja rakennelmat				
Koulu- ja hallintorakennukset	20 - 50	30 vuotta	30 vuotta	tasapoisto
Tuotantorakennukset	20 - 30			
Talousrakennukset	10 - 20	20 vuotta	20 vuotta	tasapoisto
Asuinrakennukset	30 - 50	30 vuotta	30 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
Maa- ja vesirakenteet	15 - 30	15 vuotta	15 vuotta	tasapoisto
Kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15	10 vuotta	10 vuotta	tasapoisto
Koneet ja kalusteet				
Kuljetusvälineet	4 - 7		7 vuotta	tasapoisto
henkilöautot		4 vuotta		
kuorma-autot		7 vuotta		
Liikkuvat työkoneet	5 - 10	7 vuotta	7 vuotta	tasapoisto
Muut raskaat koneet	10 - 15	10 vuotta	10 vuotta	tasapoisto
(Koneet)			(7 vuotta)	tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 - 10	5 vuotta	5 vuotta	tasapoisto
Atk-laitteet	3 - 5	3 vuotta	3 vuotta	tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5	3 vuotta	3 vuotta	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet				
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto			
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa			
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	ei poistoaikaa			
Pysyvien vastaavien sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa			

Hallitus voi hyödykekohtaisesti määrittää poistoajan, mikäli taloudellinen pitoaika vaatii sitä.

* 1.1.14 alkaen hankittu omaisuus

Kuva 11. Poistosuunnitelma

